

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XX. évfolyam 3. szám

BUDAPEST

2011. május-június

Pünkösdi után

Pünkösdig hallgattak. Vártak. Hallgattak.
Szívükben szunnyadt a húsvéti hír.
Nem mentek vele. Egy helyben maradtak.
Aztán pünkösdi lett, és ütött az óra.
Zendült a szó: Lélek volt és erő.
És háromezren állottak
egyetlen prédikációra.
És egyház született.
Ma is megmozdul ezer és ezer szív,
hogyha a szó Lélektől ihletett.
Lélektelen mennyit beszéltünk már mi...
Tanuljunk csendben a Lélekre várni.

Türmezei Erzsébet

**Etika – erőforrás,
biztonság
(6. oldal)**

**Dr. Soos Géza
(7. oldal)**

Pünkösdi értékrendünk honfoglalása

„A Lélek gyümölcse: szeretet, öröm,
békesség, béketűrés, szívesség, jóság,
hűség, szelídség, mértékletesség”
(Gal 5,22)

Jövel, Szentlélek Isten, Tarts meg minket
Igédben, Ne légyünk setétségben: Marad-
junk igaz hitben! – énekeljük, imádkozzuk
pünkösdkor Szegedi Kis István szép éne-
két. Méltán és okkal. Éneklésünk, imánk
ilyentájt zavarba ejtő kérés is, mert ha va-
lóban megjön hozzánk a Lélek, akár lehe-
letfinom érintéssel, akár lelkünkön átzúgó,
felkavaró Szélként, nagy hirtelenséggel

rájövünk, hogy ezredév után is lelki-szel-
lemi honfoglalásra váró földön járunk.
Ott, ahol talán a mindennapi kenyérenél is
nagyobb szükség van az első pünkösdkor
megszületett értékrendre: szeretetre, öröm-
re, békességre, szívességre, jóságra... Párt-
fogó, Szószóló nélkül ugyanis biztosan
eltévedünk. Olyan földön járunk, ahol
minden generációnak el kell végeznie a
maga lelki honfoglalását, a pünkösdi ér-
téktrend elfogadását, megvalósítását, er-
kölcsebe, nemzeti közgondolkodásba öl-
töztetését. Miközben keresztyénként erre

„Szolgáljatok az Úrnak örömmel!”

A húszéves „Presbiter” Újság köszöntése Dunántúlról

Kezdetől fogva olvasom a Magyar Református Presbiteri Szövetség lapját, a „Presbiter”-t. Az első tíz évfolyamot tartalmazó kötet könyv-
vespolcomon elérhető közelségben található, és kötetésre vár a második tíz évfolyamot tartalmazó anyag, miközben nagy örömmre Főtítkár
Úrtól hozzá jutottam a jubiláló Újság eddig megjelent számainak elektronikus változataihoz is.

Hálát adunk Istennek azért a szolgálatért, amit a Presbiteri Szövetség a „Presbiter” c. folyóiraton keresztül, és azon túl is végez, gondolva
itt a presbiter-képzésre; arra, hogy felébressze és elmélyítse a presbiterekben a Krisztus ügyéért, és Református Anyaszentegyházunkért végzett
szolgálat felelősségét. Most, ismét gyülekezeti tisztújításra készülve különösen tapasztaljuk e területen végzett munkájuk áldásait. Hálásak
vagyunk a „Presbiter” Igén tájékozódó lelkiségért, ugyanakkor a mindennapi gyülekezeti szolgálatokban felmerülő kérdések nyilvánosságra
hozataláért, a presbiteri konferenciák szervezéséért, és az abban való segítségért, a lapon keresztül végzett evangélizációkért, szíveket megdob-
bantó versekért, az előttiünk járt emlékezetes presbiter példájáért; egyszóval azért, hogy a presbiterek a lelkipásztorok mellett egyre inkább fe-
lelős őrállók, és hűséges munkatársak lesznek, és ezzel minden gyülekezeti tagot is valamilyen felelős szolgálatra buzdítanak. Azt még bőven
tanulnunk kell, hogy tudjunk harmonikusan együtt szolgálni, a ránk bízott közös ügyre tekinteni, és az együtt „buzogások” ne olták ki egymást;
de legalább már úton vagyunk...

Az ujjongó és hálaadó IOO. zsoltár egy versével kívánok sok áldást a „Presbiter” huszadik születésnapján, hogy továbbra is áldássá lehessen
ez a szolgálat sokunk számára: „Szolgáljatok az Úrnak örömmel!” (Zsoltárok IOO,2)

Steinbach József dunántúli püspök

törekszünk, nagyon kell vigyáznunk, hogy ne legyen közösségünk a sötétség gyümölcstelen cselekedeteivel. Mert hont akarnak itt orozni előlünk vagy éppen foglalni szellemileg, lelkileg igencsak sokan: a rafinált konzum, a gazdagság reklámfőnökei, a kimódolt gyűlöletkeltés gurui és fanatikusai. És hont foglal akarva-akaratlan a félrevezetettek félelme, s a cinikusok arcégető bizalmatlansága is.

Kenyérkeresetünk, emlékeink, templomaink, imánk, zsoltáraink és lelki énekeink ide kötnek minket, mégis nehezünkre esik olykor örömeinket énekelni. Kemény tapasztalataink ráébresztenek arra, hogy ünnepi éneket felszabadult lélekkel csak annak a Szent Léleknek az erejével és hatására tudunk énekelni, aki megelevenítette egykoron Ezékiel látomásában a kiszáradt csontokat is (Ez 37,4-6). Ez a Lélek ma is felkínálja nekünk éneklésre, ünneplésre készítő gyümölcsseit, a pünkösdi értékrendet: a szeretetet, az örömet, a békességet, a türelmet, a szívességet, a jóságot, a hűséget, a szelídséget. Lehet ennél fontosabb, szükségesebb, értékesebb kínálat? Lehet ennél méltóbb honfoglalás a 21. század kezdetén az oly sok lelki-szellemi lommal, hulladékkal szennyezett Kárpát-medencében? *A kérdések kérdése, létkérdésünk: veszünk-e ezekből az ajándékokból, értékekből s átadunk-e belőlük másoknak? Lesz-e hit és erkölcsi erő a pünkösdi értékekből? És napi küzdelmeink stílusával fel tudjuk-e mutatni ezen értékek vonzó másságát? Vagy szakadt lélekkel, felajzott vadászösztönrel, zsákmányra lesve állunk egymás mellett továbbra is – Lélek-telenül, ünneptelenül, hiányokkal küszködve?*

2011-i pünkösdi ünnepünk szólhat erről is: *a szellemileg-lelkileg elidegeníteni akart magyar földön építsük meg a hazaváró atyái házat, amit egykor elhagytunk, s ahová mégis tékozlókként a lelkünk mélyén visszavágyunk. Higgyük el, igen, van még atyái ház, testvéri közösség, talpalatnyi, Lélek által épülő Isten Országá e hazában. Mást és másként hinni lehetetlen: mert a jövő csak Lélek által, Krisztusban ígéretes!*

Jól érezték ezt hazájukban a különböző keresztyén nemzedék, akiknek szintén meg kellett küzdeniük a maguk lelki-szellemi honfoglalását. S ez mindig a Szentlélek, a Pártfogó, a Vezető, Vigasztaló, Szószóló által ment végbe. Már a 9. században erről írt lelki hont kereső testvérünk: *Jöjj, Teremtő Lélek – Veni, Creator, Spiritus!* (Hrabanus Maurus, 776-856). A Teremtő

Lélek nélkül nincs világ, otthon, nem épül fel lelki templommá életünk. S azóta is nemzedékek betűzgetik titkát a Léleknek, Aki halk szellő, vagy éppen zúgó szél formájában jelenítette meg magát az emberi tapasztalat számára. Róla és Hozzá énekeltek a magukra talált, mert Krisztusra talált, Nála hont foglalt, megváltott lelkek.

A 16. században ugyanez a belső keresés mozgatta reformátorunkat, aki hazájából emigrált hontalanként Genfben új hazát talált, a szent gyülekezetben. Ezért írta: *„A Szentlélek az a kötelék, amellyel Krisztus hathatósan magához köt”* (Kálvin: Inst III. 1,1). *Hogy legyen gyökere, kötődése, tartása, mennyei és földi megalapozottsága életének/életünknek.* – S hogy ez a lelki-szellemi honfoglalás miért tudott sikeres lenni századokkal ezelőtt Európában? Mert voltak, akik figyelmeztettek, s voltak szép számban, akik hallgattak a ma is meghökkentően aktuális igazságra: *„Az Antikrisztus csak a Lelket akarja kiszorítani az egyházból, a keretet meg akarja tartani. Így akarja lelketlenül, Lélek-telenül megtartani az egyházat a maga szolgálatában”* (Melanchthon).

És akadtak jó néhányan, magyar földön és másutt is, akik a 20. században is törekedtek erre a különös honfoglalásra. *„Megújulást csak Isten adhat Jézus Krisztus egyházának Igéje és Szentlelke által, amikor és ahogy Ő akarja. A de-formáció akkor áll elő, amikor az egyházon az isteni Lélek helyett az emberi szellem kezd el uralkodni a maga terveivel és akaratával”* (Niesel). – *„Márpedig mi mindnyájan Urunk megújító csodáiból, nem pedig az emberi manipulációkból élünk – a Szentlélek által”* (Bohren).

A Szentlélek által épített, fenntartott közösség (család, ház, haza, egyház, gyülekezet) elsődleges bázisunk a bármely irányból, Nyugatról, Keletről, s ami még rosszabb, a belülről, sorainkból támadó rombolással szemben. Mert bizony a nyugat-európai szellemiség sem mindig jelentett építő csodát, hiszen a Lélek nélkülivé vált európai szellem „egyéni megtestesülése” lett a cinizmus, „közösségi megtestesülése” pedig a vad kapitalista mentalitás. Ezekkel szemben Isten Lelkének közelsége és közössége, és a pünkösdi értékrend alapvető védelmünk, pajzsunk, erős bástyánk. Ő a támaszunk a sodró világban, Pártfogónk az érdekek pengeéles harcában, ezért fohászunk most is így: *Veni, Creator, Spiritus!* Hozzá fohászunk közben pedig megéljük Krisztus Lelke által az igazság, a szeretet és a békesség

megtartó erejét, s ez az, ami a megüresedett, az önmaga keresztyén lényegéről megfélemezhető, világosságot oltó, a kétely konkolyát hintő pusztító szellemmel szembezegezhető. Úgy, ahogyan Luther mondotta egykoron: *Spiritus Sanctus non est scepticus* – a Szentlélek nem kételkedő, nem szkeptikus! Őréa van szükségünk itt és most nekünk is!

A szentek közösségében, a gyülekezetben és az egyházban, *a felelősség és a felelősségvállalás közösségeiben* kezdődik el az új lelki-szellemi honfoglalás ma is. E közösségben a megüresedett emberek szabadítást élhetnek át a legkülönfélébb külső kényszer alól. Mondják, Luther jó 400 éve megélte a szabadulást az egyik ilyen külső kényszerből: amikor bement egy szatócsboltba, s látta a bőséges kínálatot, nem vett semmit. Amikor kijött, ezt mondta: *Most már tudom, mi mindenre nincs szükségem. Ez a pünkösdi látásmód igazi felszabadulást ígér ma is mindnyájunknak, akiknek a lelkét meg akarja kötözni nem csak a vásárlási kényszer, hanem olyan sok más kényszer is, amit korunk és környezetünk akar ránk „tukmálni”, kényszeríteni. A dolgok valódi értékének, vagy éppen értéktelenségének lelki látása, átlátása hatalmas pünkösdi ajándék és felszabadulás. Ez az igazi pünkösdi látás, a Lélek szerinti értékrend működése a biztosíték arra, hogy velünk és általunk megtörténik kicsiny hazánkban és kárpát-medencei világunkban is az új honfoglalás, ami senkit sem rekeszt ki, mindenkire testvérként tud tekinteni. Kaphatunk, adhatunk ennél értékesebbet ezen a szent ünnepen? És még inkább az ünnep múltával?! E célból a pünkösdi Szent Lélek tanítgasson erre mindnyájunkat ezzel az egyszerű imával is:*

*Kelyhed szeretnék lenni
ó, Szentlélek,
a békesség gondolatait hadd fogjam fel
belőled.*

*Üres kezeimet nyújtom Feléd,
áraszd rá az élet patakzó gazdagságát.*

*Szívemet nyújtom Feléd,
Töltsd be azt szereteted erejével.
Jó földed szeretnék lenni, ó Lélek,
hulljon belém sok magvacskája
Az igazságnak.*

*Folyómeder szeretnék lenni számodra,
ó, Lélek,
jóságod tiszta forrászive csörgedezzek
bennem.*

Az Ige körül

Hiszek
Szentlélekben

A „mennyei és földi Teremtőjében” sokan hisznek. Kell lennie valami szellemi hatalomnak, amely létre hívta és fenntartja a rendet a csillag-világoktól az atomi méretekig, és azon túl – vallják legtöbben ma is, elanyagiasodott világunkban is. De ebből vagy a madáchi „a gép forog, az alkotó pihen” életszemlélet következik (vagyis, hogy a Teremtő megalkotta, s aztán magára hagyta a világot), vagy egy végzetserű beletörődés, hogy úgyis az lesz, ami felőlem a sors könyvében meg van írva. Ez még nem személyes, üdvözítő hit! Jakab apostol csak annyira értékeli ezt, hogy „Té hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed. Az ördögök is hiszik és rettegnek” (Jak 2,19).

És Jézus Krisztusban? Ja, hogyne, hiszem, hogy Heródes uralkodása idején született, bölcs rabbi volt, de fiatalon, Poncius Pilátus uralkodása idején keresztre feszítve kivégezték. Példamutató élete, tanításai megszívlelendők, sőt követésre méltók... csak, hát az élet ennél sokkal bonyolultabb, nem lehet mindig olyan szentül élni. Ennyit kínál a történelmi hit. Hiszem Jézus Krisztus történelmi valóságát, mint ahogy Heródesét vagy Pilátusét sem kérdőjelezem meg. Az ószövetség népe, a mai híhű zsidóság, vagy a legfanatikusabb muzulmán is vallja mindezt, sőt még a hitetlen világ is elhelyezi Jézus alakját a világtörténelem legnagyobb hatású személyei közé.

De vajon őszintén jön a szánkra az Apostoli Hitvallás ezt megelőző állítása is, hogy: „**aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától**”? A zsidóság számára ez már istenkáromlás, az iszlám Jézus isteni fogantatását tagadja, a hitetlen világ pedig abszurd kitalációnak tartja a szűztől születést, a Szentlélekkel pedig egyszerűen nem tud mit kezdeni, ezért még káromkodás formájában sem veszi szájára.

Té, presbiter testvérem, ha a hitvallás szavaival vallod az eget és földet teremtő Urat, és vallod Jézus Krisztus istenségét, csodás születését, gyógyításait és csodáit a tenger lecsendesítésétől a halottak feltámasztásáig – még mindig legfeljebb „*»Nem vagy messze az Isten országától!*” (Mk 12,34) De amikor odajutsz, hogy „**ül a mindenható Atya Isten jobbán, onnan jön el ítélni élőket és holtakat**” – szembesülnöd kell avval, hogy mindez a hit semmit nem használ, amikor az Atya Isten tökéletességének mércéjére teszi az ítélő Jézus Krisztus az életedet!

Ha Krisztus nem szállt volna alá a poklokra értem és helyettem (meg értem és helyetted), és nem lett volna hatalma onnan feltámadni,

legyőzve a halált, akkor mindez a hit semmit sem érne. Erről teszünk hitvallást, amikor magunkra vonatkoztatva tudjuk megvallani: hiszem ... az én **bűneimnek a bocsánatát, az én testem feltámadását, és az én számomra is elkészített örök életet.**

Krisztus feltámadása és az én bűneim bocsánatának ténye között – mintegy átvélő hídként – valljuk, hogy **hiszek Szentlélekben.**

Ugyanis számunkra, ma élő emberek számára mindezt a Szentlélek jelenti ki. Ő győz meg, Ő teszi személyessé, általa lehet kapcsolatunk a Szentháromság Istennel. A Szentlélek ihlette már a Biblia szerzőit is, hogy az kerüljön lejegyzésre a világtörténelem számos eseménye közül, ami a Mindenható Isten dicsőségét, és a mi üdvösségünket szolgálja. A Szentlélek vezette a bibliai kánon összeállítását, döntésükben, hogy mely iratok váljanak a Szentírás 66 könyvévé, és hisszük, hogy a Szentlélek vezeti az igehirdetők gondolatait, amikor az írott ígét kifejtik, mert „*tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket.*” (1Kor 1,21)

Az első pünkösd előtt 10 nappal, Galileában a tanítványok szemtanúi voltak Jézus Krisztus mennybemenetelének. Ismert a hely és időpont tizenegy szemtanú egybehangzó vallomása alapján. „**Fölmont a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbán.**” Az Atya és a Fiú most a mennyben van. Krisztus visszajövetelét hisszük és várjuk, de most a Szentháromság Isten a Szentlélek személyében van köztünk. „*Kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét*” – ígérte Jézus azoknak, akik szeretik Őt és megtartják parancsolatait (Jn 14,16-17). „*A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek*” – teszi később még egyértelműbbé Jézus (Jn 14,26).

A Szentlélek Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot. Óréa mutat akkor is, amikor „*leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet*” (Jn 16,8). Tehát elveszett állapotunkról és a szabadulás egyetlen útjáról is Jézusra mutatva Ő győz meg – „*én vagyok az Út, az Igazság és az Élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam*” (Jn 14,6).

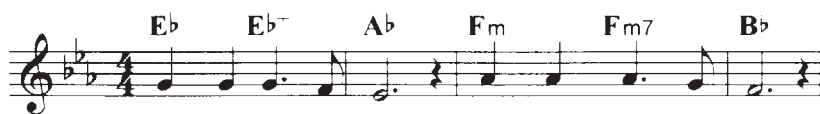
A Szentlélek tehát nem világ-intelligencia, nem energia, nem információ, hanem élő személy, aki mindörökké velünk van. Pünkösd ünnepe különösen is ráirányítja figyelmünket a Szentlélek egész életünket kísérő és formáló személyére.

Kívánom – presbiter testvérem –, hogy amikor pünkösd ünnepén, az úrvacsorai közösségben hangosan megvallod hitedet az Apostoli Hitvallás szavaival, akkor őszinte szívvel tudd utána mondani, hogy **én mindezt hiszem és vallom!**

Dr. Viczián Miklós

Szentlélek, jövel!

Ecsedy Aladár

1. Szent-lé-lek, jö-vel, Szí-vünk töltsd ma el,

Szent e-röd-del, vi-ga-szod-dal Légy hoz-zánk kö-zel!

2. Jöjj, pünkösd láng,
Nyisd meg szívünk, szánk,
Hogy a bűntől megtisztulva
Szálljon fel imánk!
3. Adj bátor hitet,
Zengő éneket,
Mely sok bűnöst megtérésre,
Üdvre elvezet.
4. Szenteld meg szívünk,
Hogy eggyé legyünk,
Hogy Jézusról vallást tenni
Mindig kész legyünk.
5. Ha eljő az est,
Ránk fátylat ereszt,
Boldog szívvel zengje ajkunk:
Győzött a keresz!

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, VII. Vilna királynő-út 5. Telefon: J. 348-43. Kladohivatal: Hermina-út 37.
 Főszerkesztő: DR. BALTAZÁR DEZSŐ
 Felelős szerkesztő: SZABÓ IMRE Főszerkesztő: CSIKESZ SÁNDOR
 A Magyar Presbiter az Országos presbitereknek az OHP-nek tagja. Kérjük a presbiteriumokat, hogy adják a lapjukat az Országos presbiteriumnak. Akiknek saját címére megy a lap, azoktól 120 Ft behajtandó kériük.

125 éve született Csikesz Sándor

(1886–1940)

(második, befejező rész)

Ő volt a Presbiteri Szövetség lapjának, az 1929-ben induló Magyar Presbiternek a főmunkatársa, de már jóval korábban, 1925-ben ő hívta életre és szerkesztette a Theológiai Szemle című tudományos folyóiratot, majd annak mellékleteként 1928-ban a Theológiai Tanulmányok sorozatot. Számos figyelemkeltő cikke, tanulmánya, forrásközlése, és tudományos szervező, múzeumalapító és legfőképp

valláspedagógiai tevékenysége mellett most, a kettős évforduló alkalmából a Theológiai Tanulmányok 50. számaként 1936-ban megjelenő, Baltazár Dezsőre emlékező nagyívű tanulmányából idézünk, jól tudva, hogy az itt leírt alkotásnak a méltán Baltazárnak tulajdonított kezdeményező szerep mellett legfőbb mozgatója, szervezője maga a szerző, Csikesz Sándor volt:

„Korszakalkotó jelentőségben vetekszik az ORLE alapításával az Országos Református Presbiteri Szövetség megalkotása. Az ő sasteintete vette észre a huszonegyezer magyar presbiterben, Krisztus e válogatott seregében rejlő óriási erőt és még hatalmasabb lehetőséget: ha ezek egy szemlemre gyűlnak, egy akaratra érnek, egy hitre ébrednek: a hegyeket is megmozgatják. A lelkészek egyesületével el-téphetetlen testvéri közösségben tervezte el a presbiteri szövetséget, abból az egyházalkotmányi alapelvből kiindulva, hogy amint lelkész elnöklése nélkül nincs presbitérium, úgy a lelkészek egyesülete nélkül nincs presbiteri szövetség. Ezzel akarta kikerülni, hogy egyházunknak ez a két szárnya valaha is egymást tépdesse és csapkodja. Ő jelölte meg az ország presbiterieneinek öntudatra ébresztésére vezé-ri föladatul a »Magyar Presbiter« című lap megindítását, az egyház-megyékben a presbiteri konferenciák és tanfolyamok rendezését s kétévenként országos demonstratív gyűlések és felvonulások tartás-át. Az ő támogatásával és segítségével sikerült megtartani az első Református Országos Kiállítását [1934-ben], amely fényes tudomá-nyos s egyházi eredményével az Országos Református Múzeum szá-mára előkészítő munkálataival az Országos Presbiteri Szövetségnek el nem múló alkotása marad.”

*

Csikesz Sándor a küzdelmes, igazi keresztyén alaptípusa, ki nehéz természetét, vívódó belső világát nap mint nap újrateregette, vagyis megölkölte az ő embert, hogy új emberré szülessen. Feladata volt, s azt erős hittel, nagy akaraterővel igyekezett teljesíteni, s bár élete viszonylag rövid és magányos volt, nem nőszült meg, de mégis kitel-jesedett, s ha ma talán nincs akkora kultusza – ez is igazolhatja, va-lójában nem az ideák, hanem a saját korának igazi hívő, keresztyén lelkésztípusa volt – és ez sokszor többet ér mindennél, szinte titok-zatos próféta magaslatoiba emeli. És Isten különös ajándéka, hogy sok más mellett megadatott az is, hogy egy olyan kiváló író – egy Kodolányi Jánost – nevelt markáns személyisége, ki még jóval később, már a kommunista érában is még aktívan alkothatott, bár egyik főműve, az Én vagyok, már csak halála után jelenhetett meg. Továb-

bá pedig sok-sok diáknak, tanítványnak, tudományos kutatónak, ba-rátnak, gyülekezeti tagnak, egyházi elöljárónak, presbiternek adott ösztönzést, erőt és hitet ez a kedvességgel, komikummal is teljes ro-busztus, olykor a korai egyházatyákra emlékeztető különleges, meg-nem alkuvó, szilárd egyéniség.

Dr. Kis Domokos Dániel

* * *

Kikre illik a presbiter név?

Csikesz Sándorra emlékezve a Magyar Presbiter 1930. évi, 2. évfolyam 3., júniusi számából idézzük írását, mely most, a közelgő presbiterválasztás alkalmából különösen érdekes lehet:

„Ki emlékszik közülünk arra, hogy boldog gyermekkorában mit értett a presbiter szó alatt? Egy-egy tekintélyes falubéli gazdaember-ről mondták, hogy ez is presbiter; tagja a belső elöljáróságnak, épp úgy, mint az esküdtek, a törvénybíró stb. a külső elöljáróságnak: a községi képviselőtestületnek; ott a belső elöljáróságban sokat szokott az ilyen presbiter beszélni a nép nevében, nehezményezni, ellenezni, egy szóval presbiterkedni. Ha azután odahaza is ilyen nehéz ter-mészetű beszédekkel áll elő, akkor vagy ipamuram, vagy napam-asszony, vagy valamelyik jóindulatú koma rászól: Ne prezsmítáljon kigyelmed! Mert szinte már közhit lett, hogy a prezsmiter prezsmi-tál, a presbiter hiábavaló gyülekezéssel tölti az idejét.

Azután megtanultuk a kiskátéból, hogy nem ez a presbiter szó igazi jelentése, hanem a presbiternek azok az öregek, kiknek mint az ekléz-siának belső és külső elöljáróinak kötelességük arra vigyázni, hogy mindenk ékesen és jó renddel legyenek az ekléziában. A legtöbb ember azután meg is állt ennél az ismeretnél, és sem azt nem kutatta, mit jelent a káténak ez a szakasza, sem azt nem vizsgálta, mit jelent ez a szó az Újtestamentomban, s így voltaképpen mit jelent ma is.

[...] az őskeresztyén egyházban az apostolok idején csak kétféle egyházi tiszt volt: a Krisztus által választott apostolok, és egyes gyü-lekezeteket igazgató presbiterek. Az apostolok kihalta után több apostol nem lett. Az őskeresztyénségben a presbiternek igazgat-ták a gyülekezeteket. Amikor Kálvin visszaalakította, olyanra for-málta, vagyis reformálta a genfi gyülekezetet, mint amilyen volt az apostolok idejében az őskeresztyén egyház, akkor ő is csak ezt a tisztséget állította vissza az egyház élére. A presbiteri igazgatás te-hát a bizonyítéka annak, hogy mi az apostoli keresztyén egyháznak vagyunk a folytatása.

„A presbiter szó szó szerint öregebb férfit jelent. [...]”

„A magyar református egyházban a lelkészek is, püspökök is pres-biternek, csak mint ígéhirdető presbiternek, az Újszövetség rendelkezése szerint kétszeres tisztségben részesülnek többi presbitertársaik felett.”

„Van azután a presbiter szónak még egy jelentése. Preszbeüő gö-rög szó annyit is jelent, követségbe küldeni. S így a presbiter szó olyan öregebbet is jelent, aki követségbe küldetett. [...] A presbiter ebben az értelemben a Krisztus királynak a követe, az Isten városá-nak a küldötte, Jézus gyülekezetének képviselője. Kötelessége el-menni azokhoz, akiket Jézus köszönt, biztat, bátorít, mert az övéi. Kötelessége elmenni a bűnből megtértekhez, és hirdetni nekik, hogy Jézus megbékélt velük, megbocsátott nekik. De kötelességük elmen-ni sátán királyhoz is, a bűnök rabjaihoz is, a vétkek fészkeihez is, és hirdetni a Krisztus könyörtelen harcát és diadalmát a sátán ellen. Er-re a kötelességre minden presbiter, nemcsak a lelkész-presbiter és tanító-presbiter, hanem a többi presbiter is kötelezve van. Köteles a saját maga életében, az önnön családjában, ismerősei és barátai kö-rében, és az egész gyülekezetben Krisztus ügyét képviselni.”

(Javasoljuk, hogy a Szövetség irodájában, ha tehetik, keressék ki, és olvassák el a teljes szöveget.)

KDD

Örvendjünk! Van új Alaptörvényünk!

E sorok írója 15 éves ifjúként az Országház karzatán ülve hallgatta a vallásszabadságról, az állam és egyház szétválasztásáról szóló vég-szavazás előtti beszédeket. Rákosi, Szakasits, Erdei – a kor „ünne-
pelt” nagyjai áradoztak a modern, népfelszabadító, haladó eszméről: „szabad államban, szabad egyház”. A törvény két hazugságra épült. Az egyik a „szabad” állam, a másik a „szabad” egyház hazugsága.

Mind az akkori alkotmány, mind a „vallás-
szabadság”-ról szóló ámitás 200 ezer szovjet katoná jelenlétében, a kunmadarasi reptér, a hajmáskér-jutasi harcászati gyakorlótér szomszédságában hirdettetett ki. Már beszéd tárgya volt az egyházi javak kisajátítása, a keresztyén iskolák államosítása. Így legalább másfélezer falusi, tanyasi kisiskola szűnt meg – a szocialista kultúra nagyobb dicsőségére. Több tucat lelkész és presbiter bebörtönzése kísérte a „haladó” folyamatot.

Ilyen körülmények között hogyan lehetett alkotmány által biztosított vallásszabadságról beszélni? Az ehhez kapcsolódó „egyezmények” jobban tiporták a jogot és az igazságot, mint a Habsburg I. Lipót, III. Károly, Mária Terézia vallásügyi rendelkezései. Az 1671–81 közötti „magyar gyászévtized” törvénytelenégeit felülmúlta a sztálin-zsdánovi „demokratikus centralizmussal” dúsított 1949-es alkotmány.

A 2011-es „húsvéti alkotmány” már nem a Vörös Hadsereg árnyékában született. *Ám vigyázat! A halott kommunizmus veszélyesebb az élőnél. Az ún. „rendszer váltás” idején 300-nál több „egyházat” telepítettek rá a keresztyénségre. A hitelenné tett társadalom pedig hiszékennyé vált. A hiszékenység pedig úgy fogadta be az ál-vallásokat, mint a legyengült szervezet a vírusokat...*

Végre valahára megszületett a „húsvéti” alkotmány. Figyeljünk

Péter apostol szavaira és jól szívleljük meg! *„Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által”* (1Péter 1,3).

Milyen cinikus, alattomos, mérges és mérgező támadások érték már az első mondatot: „Isten, áldd meg a magyart!” Pedig „csak”

Kölcsey Ferenc magánimádságának első sorát idézi. Ám ezt a magyar nép 1848. március 15-étől fogva szent áhitattal – akkor örömkönyvekkel, később gyászsiralommal – énekelte. Kölcsey a debreceni kollégiumban eltöltött 12 éve során naponként hallotta az ároni áldást! Ugyanakkor jól értette a babiloni fogság végét megért próféta szózatát: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet.” (Ezt részletesen kifejtették a Keresztyén Nevelés 1996. 4. számában, valamint az „50 év katedrán” c. könyvünkben.)

Kölcsey Ferenc – ugyanúgy, mint Zrinyi Miklós, Petőfi Sándor, Herceg Ferenc, Szerb Antal és mások – a Kárpát-medence bármely nyelven beszélő fiát „Hungarus”-nak nevezte!

Ezek után azonban az következik, hogy naponta éljünk alkotmányos kötelességeinkkel:

- örvendezve kérjük Isten áldását,
- örvendezve éljünk Isten áldásával,
- örvendezve közvetítsük Isten áldását,
- valósítsuk meg Isten áldását egyéni és társadalmi létünk minden ágában. Az alkotmányra nézve is áll, „ingyen” (kegyelemből) kapatok, „ingyen” adjátok alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt.

-p-s

Milyen különös, hogy Augustinus arra buzdítja a férfiakat, hogy ne becsüljék alá magukat. Pedig mi a férfiakról általában úgy gondolkodunk, mint akik nagyon is büszkék arra, hogy férfiak, sőt tudjuk, voltak, és vannak most is olyan kultúrkörök, ahol a férfiak hálát adnak azért, amiért nem nőnek születtek. Persze a világ közel sem ilyen homogén, s jelentsük ki, egyáltalán nem baj, hiszen akkor egy teljesen szélsőséges globális környezetben élünk. Akárhogy is volt, a biztatás mégiscsak azt mutatja, hogy voltak férfiak, akik az isteni szándékból eredő férfiúi mivoltukkal elégedetlenkedve alábecsülték magukat. Ma is vannak olyanok, akik szembe mennek a születésből eredő isteni renddel, mi több, ma már igénybe vehetnek, és vesznek is, hormonális és műtéti beavatkozásokat. Elégedetlenek tehát önmagukkal, következőképpen lebecsülik magukat, és mássá akarnak lenni.

Döbbenetes! Ám a döbbenetet még fokozza az a tény, hogy az alábecsülésről a keresztyén küzdelemlről szólva olvasható. És itt nem tesz Augustinus mást – persze nem a kijelentés súlyával –, mint amit Pál apostol tesz adott esetben, amikor leveleit írva olyan dolgokról beszélt, amit szinte teljességgel kizárnánk a keresztyén életből. Igen, ha a szélsőségekig nem is kell elmenni, de a keresztyén férfi is hajlamos arra, hogy alábecsülje magát, és a nemek közötti aránytalan, rossz összehasonlításba keveredjék. És ekkor ugyancsak elengedhetetlen, hogy Jézusra figyeljünk. Jézus-

ra, az ő férfiúi megtestesülésére. És ez nem patriarchális szemlélet. Egyszerűen az Ige így mutatja meg önmagát, így mutat önnön lényegére, a Szentháromság második személyére, így erősíti meg az ő fiúságát. Ugyanakkor – az emberi vetületét is hangsúlyozva – nemcsak bátorítanunk, de figyelmeztetnünk is kell. Föl kell hívni a figyelmet az Isten testté lett kegyelmére, amely mégiscsak férfiúi formában jelent meg. Ha pedig Krisztus férfit öltött föl, alábecsülhetjük-e magunkat férfiúi mivoltunkban anélkül, hogy ne követnénk el bűnt? Nem mondhatunk tehát nemet férfiúiságunkra úgy, hogy mindeközben az Isten Fia megtestesülésének formáját is ne becsüljünk alá.

Apostagi Zoltán

Ápropó

Férfiak, ne becsüljétek alá magatokat! Isten Fia férfit öltött fel.

Augustinus: A keresztyén küzdelem XI/12

Etika - erőforrás, biztonság

A Parlament felsőházi termében került megrendezésre a KDNP részéről az Országos Keresztény Civil Szervezetek 4. Fóruma, amelyen meghívottként részt vett Szövetségünk képviselőjében *dr. Szabó Dániel* elnök és *Szilágyi Sándor* főtitkár is. A Fórum témája „Etika – erőforrás, biztonság” volt. A megjelenteket *dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes és *dr. Szabó István* püspök köszöntötte.

Dr. Semjén Zsolt a társadalom erkölcsi válságából azt emelte ki, hogy jellemző a bűn létezésének a tagadása. A fiatalok példaképei, mint önmagukat beteljesítő jóslatok, a siker emberei, akik nem a társadalom előre vitelében jeleskednek. Hűség, hit, szeretet – ezek az igazi emberi élet létalapjai.

Dr. Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke hangsúlyozta, hogy a társadalom erkölcsi adóssága felülmúl minden gazdasági, pénzügyi adósságot. A társadalom életéből eltűntek az evidenciák; a jelszó: „nem etikus, de törvényes”. A megjelenteket azzal üdvözölte, hogy – a labdarúgással ellentétben – itt örül annak, hogy „civil a pályán”, a civil szervezetek együtt gondolkoznak a társadalom jobbításáért.

Az első előadást *dr. Hoffmann Rózsa*, oktatásért felelős államtitkár tartotta „*Nevelés és etika*” címmel. Öt kérdést fejtett ki: mi a probléma, mi az erkölcs (etika), mi a nevelés, miért jutottunk ide, mi

a teendő? Ezeknek a taglalása során rámutatott, hogy minden nevelési feladatnak erkölcsi tartalma van. Pedagógusaink megszokták, hogy a mérhető eredmények a fontosak, noha a nevelés sokszor évek munkája nyomán hozza számokkal, dolgozatokkal nem mérhető eredményét. Csalódást keltett nyilatkozata, amely szerint a Kormány nem szándékozik bevezetni a kötelező hittan és erkölcsstan oktatást.

Szalai Annamária, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke „*Média és etika*” c. előadásában rávilágított néhány konkrét példán keresztül azokra az anomáliákra, amelyeket az új médiatörvény orvosolni igyekszik. Kiemelte a kiskorúak védelmét, amely miatt került be a törvénybe a 6 éves korhatár a műsoroknál, valamint a műsorok mellett a műsorkészítés szabályozásának a fontosságát.

Dr. Székely János, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke „*A cigánylét etikai kihívásai*” c. előadásában a magyarság és a cigányság összekapcsolását közös cigány-magyar ünnepek szervezése, pozitív magyar cigány példaképek keresése útján javasolta. Kiemelte, hogy pl. 1476-ban Mátyás király privilégiumokat adott a nagyszabenyi cigányoknak, a török időkben milyen fontos társadalmi szerepük volt, mint fegyverkovácsoknak.

Baritz Sarolta Laura domonkos-rendi szerzetes a *gazdaság és erkölcs* viszonyát taglalta, *dr. Oberfrank Ferenc*, a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatója „*Tudomány és etika*” címmel idézte *dr. Jelenits* professzor „*Küldetés*” c. művét és beszámolt a Kutatás- és Etikai Bizottság tevékenységéről. *Czakó Gábor* író „*Művészet és etika*” címmel hangot adott annak a véleményének, hogy az igazi, mindenkinek szóló kultúra Isten felismerése és gondolatának a megvalósítása. *Balás Béla*, a Kaposvári (katolikus) Egyházmegye püspöke három lépcsőt fogalmazott meg az ember és az értékek kapcsolatában: ösztönkövetés, jogkövetés és Krisztus-követés.

Ezt követően hozzászólások hangzottak el. Elnökünk, *dr. Szabó Dániel* azt kérte a jelenlévőktől, hogy az elhangzott, nagyon értékes előadások gondolatait közvetítsék mások felé is, akik nem lehettek jelen.

A Fórum – immár hagyományosan – a Miatyánk együttes elmondásával fejeződött be.

SzS

A bibliai kvíz-sorozat eredményhirdetése

Kedves Testvérek!

Lezárult 12 részes bibliaismereti kvíz-sorozatunk. A 2008. május-júniusi számban meghirdetett „Ki kicsoda a Bibliában?” vetélkedő ó-, és újszövetségi kérdéseit rendszeresen 25-26 olvasónk válaszolta meg. Köszönjük a beküldött feleleteket, melyek alapos bibliatanulmányozásra utalnak. Ennek következtében csaknem valamennyi válasz „tökéletes” volt. Az a sajátos helyzet állott elő, hogy a végleges sorrend kialakítása érdekében döntöt kellett hirdetnünk. Erre a döntőre, mely 10 kérdést tartalmazott, postai úton, illetve e-mailen a következő megfejtők küldték be válaszukat:

Balla József, Cigánd; *Borsodi István*, Visegrád; *Buni Istvánné*, Bóly; *Csatlós István*, Bés (Felvidék); *Csetvey János*, Kalocsa; *Dócs Györgyné*, Cigánd; *Gecse Bertalan*, Sátoraljaújhely; *Karmacsai Zoltán*, Túrístvándi; *Nerada Mátyás*, Budapest; *Orbázi Imre*, Tiszaújváros; *Rehor Lászlóné*, Vajdácaska; *Sándor József*, Pápa; *Sárközy Eszter*, Kaposvár; *Szabó Gizella*, Tatabánya; *Székely Tamás*, Mernye; *Szél György*, Debrecen; *Szél Imréné*, Hajdúböszörmény; *Zóka Benjámin*, Pécs.

A három évi teljesítmény, illetve a döntőre küldött helyes válaszok alapján a következő sorrend alakult ki:

I. helyezett: *Nerada Mátyás, Budapest és Széll György, Debrecen;*
II. helyezett: *Szabó Gizella, Tatabánya és Székely Tamás, Mernye;*
III. helyezett: *Balla József, Cigánd.*

Külön díjban részesítjük Csatlós István felvidéki (Bés) versenyzőnket.

Az elért kiváló eredményhez öt nyertes Testvérünknek külön is gratulálunk, egyben minden kedves versenyzőnknek, akik részt vettek a kvízben, köszönjük kitartó figyelmüket és hűségesen megküldött válaszaikat. Úgy gondoljuk, a bibliaismereti versenynek mindannyian nyertesei, hiszen a legfontosabban: Urunk, Istenünk drága Igéjének a megismerésében mélyültek el, illetve adtak hálás szívvel választ a kérdésekre. Valójában az elmélyülésben, Isten Igéjének az ismeretében, és szeretetében való gyarapodás, gazdagodás volt a célunk. Ezt sikerült elérni, s ez a legnagyobb jutalom mindnyájunknak. Legyen érte áldott Urunk!

Dr. Békefy Lajos–Dr. Békefy-Röhrig Klaudia

XX. századi „gályarab”-prédikátorok

Dr. Soos Géza

(1912-1953)

A budapest-kőbányai templom kertjében fekte bazalt emlékhely aranylő betűi emlékeztetnek a hely szülőttére és a helyi eklézsia neveltjére. (Végzetes balesete óta az amerikai Ligonier Bethlen Gábor otthon parkjában nyugszik.) Arcképe a gyülekezeti terem bejáratára néz, ahová gyermekként istentiszteletre járt, ahol konfirmációja után vasárnapi iskolai csoportot vezetett, s ahová az SDG – Soli Deo Gloria – diákszövetség tagjait várta szolgálatra.

Nevét manapság – részben tudatlanságból, részben mesterséges elhallgatás okán – kevesen emlegetik. Holott 1944-ben – s már annak előtte – a németellenes ellenállási mozgalom egyik vezéralakja. Mint ilyen, a Gestapo úzött vadja. Majd pedig 1945 után a GPU-KGB keresi halálra.

Két könyv jelent meg róla. 1989-ben hitvese és öt gyermekének édesanyja, *Tüdős Ilonka* írta róla: „*Krisztus jó vitéze*”. A másikat 1999-ben öt magyarországi barátja és egykori munkatársa: „*Evangeliumot Magyarországnak*” címmel. Videódokumentum is készült róla. Ámde az ország református-sága mégsem akarja tudomásul venni, még kevésbé példáját követni. Rácz Erzsébet naplójában („*Feljegyzések a vihar kapujában*” Bp. 1955) olvashatjuk 1947. január 20-i hétfői feljegyzésében: „Péter János (Tildy Zoltán köztársasági elnök titkára és megbuktatásának kulcsfigurája) mesélte: Hőgye Mihályon (párizsi követ) csodálkozik a legjobban, hogy belekeveredett gyanús dolgokba, mert még Párizsba menetele előtt figyelmeztette: ne hallgasson Soos Gézára, mert könnyen beleránthatja valami bajba. Gyanús emigránkörökkel van kapcsolata.” (Péter János, a Rákosi Mátyás által püspökséggel jutalmazott egykori Gestapo és KGB ügynök riválisának és ellenfelének tekintette Soos Gézát. Innen a tervszerű elhallgatás.)

Soos Géza édesapja kúriai bíró. Édesanyja tanárnő, kinek hite tükröződik fia életé-

ben. Géza a kőbányai Szent László gimnázium végig kitűnő tanulója. (Bár az anya soha nem látta fiát tanulni...) Majd a Pázmány Péter egyetem kormányzógyűrés doktora. Nem koptatta az egyetem padjait, de a tankönyveket egyszeri olvasásra szőszerint megjegyezte... – Ő ugyanis az egész országban az SDG-t szervezte. Szíve szerint lelkes szerett volna lenni, de maga Ravasz László püspök beszélte le erről, mondván, hogy politikusként többet tehet az országért. Gróf Teleki Pál miniszterelnök titkára, majd külügyminisztériumi osztályvezető. E minőségében nemcsak Auschwitz titkait ismerte, de Katyin borzalmaikat is.

Amikor a hírhedt Eichmann-kommandó 1944. július 7-én likvidálni akarta a budapesti gettó 250 ezer zsidó lakóját, Koszorús ezredes elrejtett páncélos hadosztályával megakadályozta ezt. A budapesti gettó megmenekült. Ennek ára a teljes illegálitás lett. Horthy Miklós kormányzó fegyverletételi levelét egy a németektől ellopott repülőgéppel az amerikai főhadiszállásra vitte. Előbb azonban Faraghó tábornok küldöttségét Moszkvába csempészte hasonló levéllel. A háború után Itáliából Moszkván keresztül jöhett vissza családjához. Miután ekkor meg a GPU-KGB akarta likvidálni, családját kijuttatta Svájcba. Őt magát az ő likvidálásának ügyébe beavatott ÁVO-s őrnagy csempészte ki. (Ő maga és családja a gettó felszámolásának megakadályozásával menekült meg...)

Svájcba érkezvén azonnal beiratkozott a genfi egyetem teológiai karára. Bámulatos memóriájának is köszönhetően két év alatt lelkész lett. Az Egyházak Világtanácsa megbízta a németországi menekülttáborokban sínylődő sokezer magyar, lengyel, cseh protestáns lelkigondozásával és sorsuk rendezésével. Itt találkozott Wass Alberttel. Maga mellé vette laikus prédikátorként. (Ami nem volt nehéz, hiszen az író még békeidőben

több éven át az Erdélyi Egyházkerület főkurátora volt.) Létrehozták a prienni magyar értelmiségi és presbiteri találkozókat. És az „Új Magyar Út” folyóiratot.

Miután a szovjet, vagy magyar (?) kommunista kormányzat Soos Géza kiadatását követelte, a svájci külügyminisztérium nem tudta tovább szavatolni biztonságát. Wass Albertet pedig Romániában ítélték halálra és a Szekuritáté embervadászai az egész világon nyomozták. Így kerültek mindketten az USA-ba. Rövid otléte idején 42 országban szétszóródott magyar reformátusok világjáró lelkigondozója.

Havonta kilométerek ezreit tette meg. 1953. szeptember 5-én végzetes útra indult. Ligonierbe kellett mennie, ahol az amerikai magyar református lelkészek évi értekezletüket tartották. A rádió tornádó riadót jelzett. Neki azonban mennie kellett. Mellette ült Koszorús ezredes. A vihar utolérte őket. A kocsik nekiment egy beton hídfőnek. Koszorús ezredesnek minden csontja tört. Soos Géza – látszólag – ép. Egy közeli farmról mentőt hívott. Az mindkettőjüket elvitte. A kocsiban Soos Géza meghalt. Koszorús ezredes 21 év múlva, 1974. március 8-án hunyt el.

Idézet a Wass Albert által írt nekrológból: „*Óriási fa dőlt ki, magyarok! Roppant hegy omlott: sziklaszirt. – Magyarok szerte a világban: ha csak egy morzsányit is meg akartok hálálni abból, amit értetek tett, kövessétek az utat, amit megjelölt.*” (Új magyar Út, 1953. szeptember.)

Dr. Papp Vilmos

Felhívás

A „Presbiter” huszadik születésnapja alkalmából keressük azokat, akik az elmúlt húsz esztendő valamennyi számát megőrizték. Azok jelentkezését is várjuk, akik legalább 10 évfolyamot őriznek.

A legtöbb példányszámmal rendelkezőkkel interjút szeretnénk készíteni olvasmányélményeikről, javaslataikról, presbiteri szolgálatukról. Jelentkezési határidő: 2011. június 30.

ÉLŐ EGYHÁZ

Dunamellék

Keresztyén nevelés az iskolában

Április 16-án, virágvasárnap előtti szombaton tartotta a Dunamelléki Református Egyházkerület 31. Presbiteri Konferenciáját a Magyar Református Presbiteri Szövetség szervezésében, a Budapesti Baár-Madas Református Gimnázium és Általános Iskola dísztermében. A regisztráció alatt a gyülekezők a Szentendrei Református Gimnázium énekkari és zenei szolgálatában gyönyörködhetek, felvételről.

Gyermekkórus

A konferencia megnyitó áhítatát *Márkus Gábor* verőcei lelkipásztor, akinek egyházközsége a Géza Fejedelem Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde fenntartója, tartotta a Lk 19,1-10 (Zákeus története) alapján. Adatokkal támasztotta alá a társadalom – ezen belül a tanulóiifjúság – egyre romló erkölcsi állapotát és Zákeus, az utált és nevetséges vámszedő csodálatos megtérésén keresztül illusztrálta azt a megállapítást, hogy más lélek, anyagi eszközök, jelzavak nem állíthatják meg a társadalom romlását, csak Jézus Krisztus Lelke és megbocsátó, jobbító tekintete.

Az első előadó *dr. Kálmán Attila*, korábban a Zsinat világi elnöke és a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnoka, a Tatai Református Gimnázium igazgatója volt. Felidézte a Tatai Gimnázium megalakulását, a tanárok kiválasztását és a nevelési elvek kialakítását. *Németh László*, *Karácsony Sándor* és *Illyés Gyula* gondolatait idézte és elmondta, hogy a diákok nevelésében négy témára helyezik a hangsúlyt: logikus gondolkodás, jellemformálás, ízlés alakítása és a kommunikációs képességek fejlesztése. Hangsúlyozta, hogy egyáltalán nem kell mindent megadni gyermekeinknek, az a tapasztalat, hogy az igazán a mienk, amiről le tudunk mondani.

Szűk Bendegúz tanár felhívta a figyelmet arra, hogy a körülöttünk lévő kozmosz az ember életére van „finomhangolva”, és ez nem magától értetődő; minden egy teremtő és irányító Valaki keze nyomát viseli.

Szünetben az újpesti *Benkő István* Református Általános Iskola és Gimnázium énekkara adott színvonalas műsort, majd az ezután következő előadás keretében *Berényi Eszter* tanárnő elmondta, hogy ők a „kanonizált”, az irodalomkritikusok által elfogadott írókon, költőkön kívül azokkal is foglalkoznak, akik szinte csak a reformátusok között ismertek, de megérdemlik, hogy róluk is tanuljanak. Ady

„Rendben van” című, kevésbé ismert versének az elemzésén keresztül mutatott arra, hogy Isten az egyénnek szabadságot ad, hogy az életet, a megváltást válassza.

Ezt követően a Baár-Madas Református Gimnázium és Általános Iskola igazgatója, *Tombor László* vetített képek kíséretében ismertette az iskola történetét és mai életét, kiemelve azt a magas arányt, amely az egyetemre, főiskolára felvett tanulók tudását tükrözi. Az ismertetőt a Gimnázium tanulóinak igen színvonalas néptánc-bemutatója, zeneszáma és szavazata követte.

Ebéd után *Győri József*, a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának igazgatója tartott előadást. Egyik fontos mondanivalója az volt, hogy az iskolákban nemcsak a diákokat, hanem a tanári kart is keresztyén nevelésben kell részesíteni. Felhívta a figyelmet arra, hogy szervezett kapcsolatokra lenne szükség a nem egyházi iskolák tantestületei felé is, hogy foglalkozhassunk a tanerők olyan közös problémáival, mint a kiégés, a versenyhelyzet a tantestületen belül, az iskolai agresszió kezelése és a családterápia.

Az előző előadáshoz kapcsolódó korreferátumában *Schrantz Zsolt*, az oroszországi önkormányzati iskola testnevelő tanára arról számolt be, hogy néhány hívő pedagógussal együtt rendszeresen imádkoznak szünetekben azért, hogy a következő 45 percet végig tudják tanítani. Szorgalmazta, hogy a református iskolák szervezzenek tanfolyamot a nem egyházi iskolák pedagógusai részére a lelkigondozásról.

Dr. Szabó István dunamelléki püspök, aki nem tudott személyesen részt venni a konferencián, video üzenetben üdvözölte a konferenciát és szövegezte hozzá a diákok erkölcsi nevelésének kérdéséhez.

A konferencia kiscsoportos beszélgetésekkel folytatódott 3 csoportban, majd zárásként *dr. Viczián Miklós* missziói titkár foglalta össze az elhangzottakat.

Bár a Szövetség a Dunamelléken minden tagjának és református iskolájának küldött meghívót, csak mintegy 80-an jöttek el, de mindenki nagy örömmel nyugtázta, hogy fontos dolgokról volt szó és hálát adhatott azokért a pozitívumokért, amiket református iskoláinkról és az oda járó gyermekekről hallhatott, sőt tapasztalhatott a Baár-Madasban.

SZS

A Baár-Madas népzenei csoportja

DOLGOS PRESBITEREK

Tiszántúl

Presbiteri konferencia – A VI. Magyar Református Világtalálkozó nyitánya

A Nagykunsági Református Egyházmegye Virágvasárnap Törökszentmiklóson tartotta Presbiteri konferenciáját. Az Egyházmegye Munkatervének megfelelően a VI. Magyar Református Világtalálkozó nyitó rendezvénye volt. A Nagykunsági Egyházmegye presbiteri mellett jelen voltak a kézdi-orbai (Erdély) és az érmelléki (Királyhágómellék) küldöttségek.

A konferencia istentisztelettel kezdődött, amelyen az igehirdetés szolgálatát Árus László hegyközszentmiklósi lelkész végezte a Márk evangéliuma 11, 4-11 alapján.

Az ünnepi istentiszteleten közreműködtek a Törökszentmiklósi Református Iskola diákjai.

Szabó József esperes és Molnár János egyházmegyei gondnok külön köszöntötte a VI. Református Világtalálkozóra Erdélyből és a Királyhágómelléki Egyházkerületből érkező vendégeket. A Kálvin Évek jegyében egy-egy Kálvinnal kapcsolatos könyvet kaptak ajándékba. Érdekes színfoltja volt az ünnepi alkalomnak a Törökszentmiklósi Egyházközség Nőszövetsége által rendezett jótékony-sági vásár, amelyet Dr. Juhász Enikő polgármester asszony nyitott meg.

Az ünnepi istentisztelet után a több mint 200 presbiter megtekintette a Törökszentmiklósi Református Iskolát, amely ebben az évben ünnepi újraindulásának 20. évfordulóját. A Kálvin Évek alkalmából a Református Könyvesboltban Kálvinnal kapcsolatos könyvekkel ismerkedhettek meg, illetve a Törökszentmiklósi Nőszövetség vásárán is részt vehettek.

A közös ebédre a Református Iskola éttermében került sor, ahol nem volt egyszerű dolog a több mint 200 résztvevőnek helyet készíteni.

Ebéd után folytatódott a konferencia, amelyet Molnár János egyházmegyei gondnok nyitott meg.

Az első előadást Dr. h.c. Szabó Dániel a Presbiteri Szövetség elnöke tartotta, aki világméretű távlatokban is bemutatta a presbiteri szolgálat jelentőségét. Beszámolt azokról a jelentős presbiteri kon-

ferenciákról, ahol a Magyar Református Presbiteri Szövetséget képviselte.

Ezután az érmellékiek nevében Árus László lelkész számolt be szolgálatokról.

A Kézdi-Orbai Egyházmegye presbiteri nevében Gerendi Antal kovásznai presbiter szólt.

A Nagykunsági Egyházmegye részéről Szentesi Lajos karcagi főgondnok, a Presbiteri Szövetség megyei elnöke tartott beszámolót.

Érdekes színfoltja volt a konferenciának Baczúr István tiszafüldvári gondnok előadása – a Presbiter feladata a gyülekezetben címmel –, előadását színes képekkel illusztrálta.

A konferencia során Szabó József esperes a 2010-es év népmozgalmi és statisztikai adatain keresztül elemezte a nagykunsági egyházközségek életét. Elmondotta, hogy a legnagyobb templomok és a legtöbb egyházi iskola a Nagykunságban található. Felhívta a figyelmet az ebben az évben tartandó presbiteri tisztújításra. Ismertette a VI. Református Világtalálkozó és az „Egység Napja”-hoz kapcsolódó további rendezvényeket.

2011. május 22-én Kárpátaljai vendégek érkeznek a Nagykunságba Zán-Fábián Sándor püspök vezetésével.

2011. május 29-én nagykunsági lelkészek látogatnak Erdélybe és különböző gyülekezetekben szolgálnak.

2011. július 3-án kerül sor a Nagykunsági-Kézdi-Orbai-Szatmári Egyházmegyék közös Világtalálkozó rendezvényére Dálnokon.

A Világtalálkozót 2011. novemberében a kézdi-orbai lelkészek vendégszolgálat fogja zárni a Nagykunságban.

A konferencia áhítattal fejeződött be, melyet Fazakas László abádszalóki lelkész a Lukács evangéliuma 19, 45-46 alapján tartott.

A résztvevők örömmel állapították meg, hogy jó volt együtt lenni és megérte vállalni a fáradságot Erdélyből, Érmellékről, a Nagykunságból, megköszönték a Törökszentmiklósi Egyházközség vendégszeretetét is, akik igen szépen megrendezték ezt a napot!

Érsekcsanád

gái” címmel. A presbiterválasztásra készülve felvetette, kire gondolunk, amikor egyháztagokat keresünk a tisztségre? Régen – főleg vidéken – az volt az elv, hogy a presbiterok fiai, unokái vol-

Március 27-én, vasárnap délután rendezte a Bács-Kiskunsági Egyházmegye presbiteri konferenciáját, amelynek szervezésében kivette részét területi szervezetünk is, *Gombkötő Lajos* elnök vezetésével. A központi téma „**Mérleg a presbiter**” volt. A helyi lelkipásztor, *Harkay Ferenc Csaba* bevezetője után *dr. Márkus Mihály* ny. dunántúli püspök tartott előadást „*A presbitériumok kialakulásának magyarországi sajátosságai*”

tak a legalkalmasabbak. Ma viszont a mai presbiterok fiai, unokái sokszor a templomnak még tájára sem járnak. Szomorúan számolt be fiatalok gyülekezetének a fogyásáról, elöregedéséről. Nekünk tovább kell vinni az evangéliumot ott, ahol vagyunk.

Göncz Sándor hajósi lelkipásztor, katechétikai előadó ezt követően előadásában, melynek címe ez volt: „*A presbiter, akire szükség van*” a presbiterok képzéséről, azaz kompetencia elérését ösztönző munkáról beszélt. Fontos, hogy a konferencia címéhez méltó módon a presbiter hagyja magát mérlegelni. Hangsúlyozta, hogy a presbiternek – modern szóval – tárgyalóképesnek kell lennie, mint ahogyan Pál apostol is az volt Athénban. Ne maradjon a mi Istenünk másoknak az „ismeretlen isten”, hanem tudjunk folyamatos párbeszédet folytatni a társadalommal. Két hasonlatot használt: a presbitérium a gyülekezet „nemzeti válogatott”-ja és „össejt-bank”-ja, a gyülekezet és a társadalom megújulási forrása.

A konferencia végén a Szövetség főtitkára üdvözölte a résztvevőket, majd a helyi lelkipásztor imádsága és áldása zárta az együttlétet.

SzS

Kisdobsza

A Magyar Református Presbiteri Szövetség Baranyai Területi Szervezete presbiteri konferenciát tartott. A konferenciának a Nagydobsza és környéke Református Társegyházközség kisdobszai gyülekezete adott helyet. A tágas, melegt árasztó kultúrházban *Nagy Attila Gyula*, a BTSZ elnökének köszöntőjével kezdetét vette a konferencia.

Bóka András nyugalmazott esperes és presbiter testvér áhítatával és figyelmeztetésével felhívta a jelenlévő presbiter testvérek figyelmét, nem mindegy, hogy kit jelölnek és kit választanak meg az egyház szolgálóinak. Csak azok a hiteles szolgálók, akik hitben élnek és a Szentlélek teszi vigyázókká.

Az áhítat után a presbiter testvérek bemutatkoztak és röviden a gyülekezetüket is bemutatták. *Nagy Ferenc József* nyugalmazott miniszter, tiszteletbeli szövetségi elnök, volt egyházmegyei gondnok bemutatta a *Sáros kerék* című könyvét. Ebben a könyvben élete tragikus sorsa van megírva. Többek között azt is elmondta, hogy hitében a nagy meghurcoltatások sem tudták megrendíteni.

Ezután *Varjas László*, a Szövetség választmányi tagja ismertette a Szövetség munkáját és a tagfelvétel lehetőségéről tájékoztatta az egybegyűlteket. A szeretetvendégség előtt a 25. Zsoltár 1,6 versét elénekelve megkezdődött az ebédszünet. Szinte a fél Baranyát képviselték a presbiterok, Kisharsány, Siklós, Vajszló, Vó-

kány, Nagykozár, Szentlőrinc, Szigetvár, Molvány, Kistamási, Pettend, Nagydobsza és Kisdobsza gyülekezetéből. Boldog, felszabadult testvéri beszélgetésnek lehettünk tanúi, amíg az étel és italt fogyasztottuk.

A szünet után a 42. Zsoltár 1,7 versét énekeltük el. Ezután megkezdődött az „igazság pillanata”. *Bányai György* tanár úr, presbiter testvér a Református Gimnázium történelem tanára kezdte meg előadását. Volt, akiben most világosodott meg az 1945. utáni egyházon végbe vitt gyalázat. A most 50-60 évesek nem élték tudatosan át a torz világot, azt hiszik, az jó világ volt. Ezért nagy szükségét látjuk a történelmünk igazságos megismertetésének.

Majd a BTSZ elnöke következett, aki szintén ismertette a Szövetség által kiadott presbiter választás 2011-es útmutatását. *Valahol ki van jelölve a helyed*, Bódás János által írt verset *Lakat Lászlóné* szigetvári presbiter

olvasta fel, ami az előadás mondanivalóját tükrözte.

Hirdetéseken az újonnan megjelent egyházi könyveket mutatta be az elnök. Ezután közös imádsággal és a 345. dicséret végigénekülésével fejeződött be a konferencia. Az útravaló áldást Bóka András nyugalmazott esperes úr kérte ránk a mi Urunktól.

Ezeket a szolgálatokat Isten segítette, ezért egyedül Őt illeti a dicsőség!

Varjas László
Molvány

„Engedjétek hozzám jőni a gyermekeket..”

„Ekkor gyermekeket hozának hozzá, hogy illesse meg őket; a tanítványok pedig feddik vala azokat, akik hozzák. Jézus pedig ezt látván haragra gerjede és monda nékik: Engedjétek hozzám jőni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa... Aztán ölébe vevé azokat és kezét rájuk vetvén, megáldá őket” (Mk 10, 13-16).

„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól” (Péld 22,6).

Két locus classicust, két meghatározó igei részt idéztünk. Az első hallásra, újra olvasásra is szembetűnő vonása az újszövetségi résznek, hogy Jézus ezt a hatalmas kijelentését „haragra gerjedve” mondotta el. Nem gyakran olvasunk arról, hogy az Úr haragra gerjedt, s ha mégis, úgy a tanítványai magatartása gyakrabban váltotta ki indulatát, mint a kívülállóké. A legkisebbek – a gyermekek – esetében a legnagyobb ügyben, Isten országa ügyében ütközik össze tanítványaival. **A gyermek ügye Isten országa ügye!**

Az ószövetségi idézet viszont azt a rendkívüli életformáló erőt mutatja fel a tanításban, melyben az egyén, egy egész nemzedék igei alapozású erkölcsi, etikai stabilitása kibontakozik és minden irányú kiteljesedésében – térben és időben – megmarad.

Isten országa ügyéről és a nemzedékek ügyéről van itt szó! Politikai ráhangolódás, vagy mennyei látás kérdése-e, hogy felfogjuk és érezzük, hogy ez a kettősen egy kijelentés az egyén életétől a családon, társadalmon keresztül az egész nemzet jelenét és holnapját úgy pásztázza be, hogy reávetíti legszentebb örökségeinek megvilágosító és gyógyító sugárzását, isteni rendeltetését, létének célját. Megmaradásának sajátos értelmét és Isten tervén belüli kiváltságos szolgálati helyét is megmutatja. Ha ez mennyei látás, akkor Isten bölcsessége megmutatja azokat az eszközöket és csatornákat is, melyeken át ez kimunkálható.

Indokolt és szükséges, hogy az efézusi véneknek szóló páli tanítás szerint (ApCsel 20) magunkra és az egész nyájról kell mindennek előtt gondot viselni, de ez a megjelölés nem szűkíti, csak megalapozza és felkészíti a gyülekezeteket, az egyház szolgálatát, hogy a számára adott nemzeti léttérben is végezze a népek tanítványává tételének, áldások hordozásának kimunkálását. Erről a szélesebb bibliai kitekintésről és elkötelezettségről nem mondhatunk le, mert **Isten maga nem mondott le a mi nemzetünkről.**

A mi idős nemzedékünk még szülei – és akár fogságot szenvedett tanárai – jóvoltából a nemzetünk sorkérdéseit elemző, azzal gyötrődő írásokat, gondolatokat ismerhetett meg. Igaz, hogy egyre inkább szűkülő lehetőségek között, mert a háború utáni államosítások az egyházi iskolákból is gyorsan kitiltották az irodalmi „nyugatosokat”, de a „kelet-népet” is.

Németh László, sőt még Illyés Gyula is száműzöttek és gyanúsak lettek. Valóban nem a „minőség forradalma” kezdődött el hazánkban. Ha láttuk is az elsodort falvakat, az „Elsodort falut” már csak kevesen olvashattuk. De a „Puszták népe” is osztályharcos besorolást kapott.

A leghitelesebb életek is harapófogóba kerülve kezdtek elpolitizálódni. Pozíciókat kaptak, hogy aztán végzetesen elszakítsák őket attól a nemzettől, melyért teljes életükkel küzdöttek. Szabó Pál, Móricz Zsigmond írásaiból még egy-egy film is készült, de Veres Péter nagy kérdése és vizsgálódása: „Mit ér az ember, ha magyar?” már távolról

sem volt kötelező olvasmány. Volt olyan év is, amikor már Arany János sem volt érettségi tétel.

Ha ez a folyamat kezdett is megfosztani a szélesebb mezőre való kitekintéstől, azért ezzel harcban álltunk, és még – ahogyan írtuk – körülvevett és támogatott az előttünk járt, taposott, de elkötelezettségeket hordozó nemzedék. Az iskolai könyvtárból már nem, de a házból még Szerb Antal irodalomtörténetét olvashattuk és Ady erőszakosan válogatott és bemutatott életművén túl tudtuk, hogy van egy mélyebbre látó egyházi írás is: „Magyar fa sorsa” címmel.

Miért ez a nagyon vázlatos visszatekintés a diákéveinkre? Azért, hogy érzékeltessük, hogyan kaptunk még nemzetünkről szóló látást, és hogyan kívánták egyre inkább beszűkíteni a lencsét, hogy a nemzetért hordozott felelősséget, gondolkodást felmorzsolják az ideológia malomkövei.

Isten kegelme a háború utáni magyar református ébredésben minden korlátozás ellenére és azt meghaladóan a legegyszerűbb élő hitre jutott gyülekezeti tagunk szívében is **a legmagasabb szintre emelte a népünkért viselt felelősséget.** Akadémiai mértékű megvakulás és vakítás helyett a kijelentés útján, iskola padok nélkül is – vagy éppen azok ellenében – érezte és vallotta népünk az igei, nemzeti sorkérdést: „Mikor nincs mennyei látás, a nép elvadul; ha pedig megtartja a törvényt, oh mely igen boldog!” (Péld 29,18)

A mi népünkötől – legalább három nemzedékben – elvették már az alapvető bibliai ismereteket, olykor gonosz, gyilkos szándékkal számítva arra, hogy „elvész az én népem, mivel tudomány nélkül való” (Hós 4,6).

A körülöttünk lévő nemzetek gyors reagálással az állapotaikra és a lehetőségre kötelező jelleggel bevezették az iskolai órarendbe iktatott vallás és etika tanítást. A romániai, ukrainai, szerbiai, szlovákiai és horvátországi magyar gyermek rendes iskolai vallás vagy etika oktatásban részesül. Az itthoni még nem kapta meg ezt a lehetőséget. Nem volna igazságos és nemes magatartás, ha emiatt a keresztyén értékrendért is küzdő kormányunkat marasztalnánk el. Magunkba kell néznünk. A magyar keresztyénségnek együtt – benne nekünk is – önmagunkat kell megvizsgálnunk. A jelenlegi praktikus vizsgálódásunkban arra az általános eredményre jutunk, hogy részben nem vagyunk felkészülve erre a feladatra, részben nem biztos, hogy ez a legjobb megoldása az evangélium továbbadásának. Egyáltalán, lenne-e erre igény népünk szívében? Valljuk be, erőtlenségünkön és a beteg test válaszádsán tájékozódunk. Bizonyára ez is szükséges, ez is realitás, sőt kormányunk nehéz, kritikus politikai mérlegelését is tisztelettel kell szemlélnünk, **de ez nem téríthet el annak felismerésétől, hogy nekünk, népünknek első renden „Isten-hiányunk van”.** A gyermekek jelentős része, sem az életmentő oltásokért, sem – később – a nehezebb tantárgyakért nem lelkesedne. Ha rajtuk állna, többnyire kihagynák ezeket. De ezeknek a leginkább gyermek- és ifjú korban beadható és átadható javaknak áldott következményei származnak. A lelki felépítettségünket – csontvázunkat –, ha gyermekkorban kimaradna a szükséges D-vitamin, sem a legízletesebb bécsi szelet, s még a brüsszeli sem gyógyíthatja meg. Lelkiségünk erőtlenség állapotát a szekularizált kultúra nem fogja úgy általában helyre tenni, míg egy minimális lelki erősödés és ismeretbeli növekedés viszont többet jelent-

het, mint a hatalom és a törvény legtisztelteméltóbb rendcsinálási szándéka, noha ezeket nem szabad egymással szembe állítani.

Bizonyos, hogy hűséget, szeretetet, megbocsátást, örömet és a Lélek bármely más gyümölcsét (Gal 5) sem kosárral a kezünkben, sem interneten nem tudjuk megrendelni és dekára vagy kilóra megvenni a világ legnagyobb szupermarketjeiben sem.

Nem gondolom, hogy vizsgálódásunknak ítélkezőnek és felületesnek szabadna lennie, sőt megértőnek és elfogadóknak a tekintetben, hogy **segítségre, mennyei segítségre szorulunk**. Mindezekért pünkösd ünnepkörében különösen így kell kiáltanunk: **Veni creator Spiritus! Jöjj teremő Szentlélek!** Tégy bölcsékké, tégy szentékké, hogy igazán szolgálhassuk népünket! A kormányzatunknak is segítséget kell nyújtanunk abban, hogy egységes elkötelezettséget és közös álláspontot képviselünk. A legszélesebb keresztény, keresztyén, szabad evangéliumi és izráeli hitközösségi összefogással is. **Ezt nem mulaszthatjuk el, ha meg akarjuk ajándékozni a magyar gyermeket, a nemzetiségi gyermeket** a Tízparancsolat védőkorlátjával, a Nagyparancsolat etikai felépítményt hordozó erőivel, a Hegyi Beszéd új embert életre hívó lehetőségével, a Jó Hírt jelentő, életet mentő igével: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta...” (Jn 3,16) – és a szeretet himnuszának (1Kor 13) mennyei elragadtatásban született, de a sárkunyhókat is templommá és lelki palotává tevő ragyogásával.

Elhívott és egész hadsereget formáló magyar tanítványi, presbiteri sereg! Imádkozunk és dolgozzunk azért, hogy a magyar gyermek – népünk egyetértésével – Jézushoz jöhessen! – **Munkálkodjunk a küldetéses nemzetté válás nagy lehetőségén**. Induljunk el a gyógyulás és a gyógyítás útján! A pünködsi Lélek pedig tegyen már a reménységben is örvendezővé! (Róm 12,12)

Dr. h.c. Szabó Dániel

Olvasói levél

Kedves Testvéreim az Úrban!

Hálásan köszönöm állami kitüntetésem alkalmából küldött jókívánságokat. Nagyon örültem soraitoknak. Hálát adok Istennek, hogy az elmúlt 70 esztendő alatt adott annyi áldást életemre, hogy ha csak töredékesen is, de lehetőségem nyílt szolgálatot vállalni az Ő dicsőségére.

Köszönöm a Csurgói Református Gimnáziumnak, az ottani Soli Deo Gloria Egyesületnek és a missziói lelkészeknek, hogy megismerhettem életemben Jézus Krisztust Megváltómnak, benne bűneim megbocsátóját, és üdvösségem zálogát, és ez adott erőt eddigi szolgálataimhoz.

Soli Deo Gloria!

Testvéri szeretettel:
Barátossy Jenő

Gyermekimák – tanítsuk őket!

Jézusom! Nekem is add a Te Lelkedet! Hadd dicsérje szívem és szám a nevedet. Ámen.

Mennyei Atyánk!

Küldd el nekünk Szentlekedet, aki segít nekünk imádkozni, segíti hinni és segít örülni.

Mennyei Atyánk!

Add nekünk Szentlekedet, hogy megvigasztaljon, amikor szomorúak vagyunk, hogy kibékítsen, amikor veszekszünk, hogy szeretetre tanítson, amikor önzők vagyunk.

Köszönjük neked mennyei Atyánk, hogy elküldted hozzánk a Szentlekedet. Add a mi szívünkbe is Lelkedet, hogy tudjunk hinni, örülni és szeretni. Segíts, hogy mi is tudjunk beszélni Rólad másoknak, mint a tanítványok.

Együtt: Jöjj Szentlélek Isten!

Szülő: Hogy örülni tudjunk az életünknek.

Gyerek: Jöjj Szentlélek Isten!

Szülő: Hogy türelmesek lehessünk a bajban.

Gyerek: Jöjj Szentlélek Isten!

Szülő: Hogy mindig tudjunk kibékülni.

Gyerek: Jöjj Szentlélek Isten!

Szülő: Hogy szerethessük egymást.

Gyerek: Jöjj Szentlélek Isten!

Szülő: Hogy eljussunk a mennyei Atyához.

Együtt: Jöjj Szentlélek Isten!

Presbiteri imanap – június 19.

Kár, hogy egy kicsit feledésbe ment (pl. Bibliaolvasó Kalauzunk, vagy a Kálvin Kalendárium meg sem emlékezik róla), hogy **június 19. a Presbiteri imanap**. A Presbiteri Szövetség kiemelten fontosnak ítéli, hogy a presbiterek évente egy alkalommal úgy legyenek együtt, hogy **a presbiteri gyűlésnek legfőbb napirendi pontja a közös imádság legyen!**

Bár szükséges, hogy minden tanácskozásunkat megelőzze a közös ima – mégis, amikor teljes figyelmét arra tudja fordítani a presbitérium és lelkipásztora együtt, hogy

- Mennyei Urát dicsőítse,
 - Neki hálát adjon mindenért,
 - Neki vallja meg bűneit és mulasztásait,
 - Tőle kérjen ezekért bocsánatot,
 - és Elé tárja minden kérését gyülekezetével kapcsolatban:
 - imádkozzon lelkipásztoráért,
 - imádkozzon a betegség, idős kor, vagy az anyagi gondok terhét hordozó egyháztagokért,
 - együtt vigye Isten elé azt a világi közösséget, amelybe plántálta az Úr a gyülekezetet (az egyházközséget),
 - és együtt könyörögjenek az egész országért, annak békéjéért,
 - vezetőiért,
 - a föld terméséért, az új kenyérért,
 - hogy legyen mindenkinek munkája, tisztességes megélhetése,
 - hogy köttessenek házasságok, szülessenek gyermekek,
 - kérjenek nyitott szívet az Ige befogadására,
 - és ortalmat az Egyház ellenségeivel szemben,
- akkor ez az imanap mind a presbiterek közti közösségnek, mind az egész gyülekezetnek épülésére és erősödésére szolgál.

Az idei presbiteri imanapnak különös hangsúlyt ad az, hogy ebben az évben kell minden gyülekezetben megtartani a presbiteri választásokat. *Kérje el a gyülekezet imádságban, hogy kik le-*

gyenek a következő hat évben a gyülekezet őrállói, és kérjük együtt az Urat, hogy tegye alkalmassá a megválasztott presbitereket a szolgálat végzésére!

Kérjük lelkipásztor testvéreinket – és erre a presbiterek időben hívják fel az ő figyelmüket –, hogy *ezen a vasárnapon az istentisztelet is váljon a presbiteri imanap részévé*. Hordozza imádságban az egész gyülekezet a presbiterait, kérve, hogy tudják betölteni méltóan elhívásukat. Az igehirdetés témája is kapcsolódjon az imanaphoz, akár az imádságot (pl. Fil 4,6), akár a presbiteri szolgálatot (pl. 1Tim 3,1-13), vagy a kegyelmi ajándékokat (pl. 1Kor 12,14-31) választva textusként.

Az imanap kapcsolódhat közvetlenül az istentisztelethez úgy, hogy *a presbiterek az istentisztelet után együtt maradnak lelkipásztorukkal imaközösségre*, vagy kisebb gyülekezeti közösség esetén az egész gyülekezet együtt imádkozhat az istentisztelet végén.

Ahol ez nem járható, ott jöjjenek össze a presbiterek külön, *koradélután imanapi presbiteri gyűlésre*. Ezen az egyik presbiter felolvashatja a Református Bibliaolvasó Kalauz szerinti aznapra kijelölt 72. Zsoltárt, egy másik presbiter javaslatot tehet a közös imádság témáira – például az általunk ajánlott sorrendben –, aztán kezdődhet a közös imádság.

Jó lenne, ha ebben is egység és szép rend uralkodna az egész magyar református egyházban, de ha esetleg már a missziói programban erre a napra más rendezvény kapott helyet, akkor is hangsúlyozottan kérjük, hogy minden gyülekezet keressen egy alkalmas vasárnapot a presbiteri imanap megtartására!

Már most jegyezzük elő, hogy *jövőre, 2012-ben június 17-ét választottuk Presbiteri imanapnak!*

-r-n-s

Imádkozunk-e?

A kedves testvérek bizonyára csodálkoznak már a címen is, és gondolják magukban, persze, természetes, hogy imádkozunk magunkért, családjunkért, egészségért, gyógyulásért, megtérésért stb., de én nem erre gondolok. Kérdésem elsősorban a gyülekezeti gondnok és presbiter testvérekhez szól.

Imádkozunk-e gyülekezetünkért, a testvéri közösségért, a presbiterekért, a lelkészeinkért?

Eszünkbe jut-e hét közben is, hogy a lelkésziünkért, és a vasárnapi igehirdetésért, a hétközi felnőt és gyermek, ifjúsági alkalmakért imádkozunk?

Tudjuk-e kérni gyülekezeti tagjaink hitbéli megújulását, és a magunkét is? A lelkipásztor igehirdetésre való felkészülését, a gondoljai távoltartását, a Szentlélek üzenetére való figyelését a mindennapok küzdelmében?

Vagy legyintünk, hogy legyen ez az Ő gondja? Higgyük el, érzik, ha imádkozás történik érte, akkor is, ha erről nem beszélünk.

Érzi-e a lelkipásztor, amikor a szószékre felmegy, hogy a presbiterek közössége könyörgött érte, nem csak igehirdetés előtt közvetlenül?

Egyáltalán az igehirdetés előtt van-e közös imádkozás a gyülekezetért, az Ige üzenetének meghallásáért, és befogadásáért, megcselekvéséért a hallott üzenetnek? Vagy csak úgy felmegy a lelkész a szószékre, és prédikál?

Legyen áldott mindenki, aki megteszi mindezeket!

Legyenek a megválasztandó és jelenlegi presbiterek felelősen imádkozó testvérek! Ne legyen senki, aki nem tud imádkozni!

Legyen az Úr áldása mindenkin, aki megérti az imádság elengedhetetlen szükségességét!

Dr. Voglné dr. Szathmári Ilona

A budapest-rákosligeti gyülekezet gondnoka

Sárospataki pótfelvétel

Örömmel adunk tájékoztatást mindazoknak, akik a Sárospataki Református Teológiai Akadémiát szeretnék felkészülésük lelki-szellemi otthonának választani. Akiknek a tanulást hordozó imádságos légkör, a testvéri közösség, a gyülekezetekkel való szoros kapcsolattartás, és a különböző missziókban való részvétel különösen fontos, és akik tanulmányaik és hivatásuk betöltése útján vágnak Isten országának növekedésén munkálkodni.

Biztatjuk mindazokat a jelentkezésre, akik alap- és mesterképzős fokon is úgy kívánnak növekedni ismeretekben, hogy szolgálatuk folyamán a missziói szív és a teológiai látás mindig együtt munkálkodhassék.

Az alábbiakban közöljük a *dr. Füst-Molnár Szilveszter* docens úrtól kapott részletes tájékoztatást.

* * *

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia szeretettel várja mindazok jelentkezését, akik a lelkészi, hitoktatói vagy a református közösség-szervezői szolgálatot választják élethivatásul és érdeklődnek a Teológián folyó alap- és mesterképzési szakok iránt. A Sárospataki Református Teológiai Akadémia pótfelvételt hirdet:

Egyciklusú osztatlan (egyetemi) képzésre nappali tagozaton:

Teológus-Lelkész Szakon

(12 félév, nappali)

A szak képzési célja: a református lelkipásztor szakirányú képzésben az intézmény olyan elkötelezett lelkipásztorokat kíván nevelni, akik a Magyarországi Református Egyházban szolgálnak.

Jelentkezési határidő: 2011. augusztus 24.

A pótfelvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2011. augusztus 26. (péntek), délután 13:00 órától

Alapképzés nappali és levelező tagozaton:

Katekéta-Lelkipásztori Munkatárs szakon

(6 félév, nappali és levelező)

A képzés célja katekéták, illetve lelkipásztori munkatársak képzése, akik megfelelő irányítással alkalmasak az egyházi szolgálatokban feladatot teljesíteni a hatályos egyházi törvényeknek és előírásoknak megfelelő munkakörökben és kompetenciákkal (a

szakiránynak megfelelően katekéta szakképzettséggel: gyermek-, ifjúsági és felnőtt-katekézis, evangelizáció; illetve: lelkipásztori munkatárs szakképzettséggel: közösségvezetés, bibliaórák és karitatív-kulturális tevékenységek).

Református Közösség-szervező szakon

(6 félév, levelező)

A Szak képzési célja olyan egyházi/felekezeti közösség-szervezők képzése, akik a vallásuk tanításában szerzett hitéleti, valamint vezetési, intézményirányítási, szervezési ismeretek birtokában képesek az egyházi, illetve kulturális közéletben (könyvtárak, múzeumok, média, továbbá idegenforgalom, turisztika) és más területeken az egyházi/felekezeti közéleti és kulturális feladatok ellátására és annak szervezésére.

Jelentkezési határidő: 2011. augusztus 24.

A pótfelvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2011. augusztus 27. (szombat), délelőtt 9:00 órától

A szakokkal és a felvétellel kapcsolatos további információk elérhetők a www.srta.hu honlapon, és tájékoztatás kérhető a *Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 3950 Sárospatak, Rákóczi út 1. címen, dekania@srta.hu e-mail címen, vagy a 06-47-312-947-es telefonszámon.*

HIVATALOS TÁJÉKOZTATÁS

A Presbiteri Szövetség Felügyelő Bizottsága (FB) május 4-én tartotta negyedév záró ülését, az alábbi tárgysorozattal:

- Az FB 2011. évi munkatervének elfogadása
- A 2011. tavaszi tisztújítás előkészítése és lebonyolítása
- A Szövetség 2011. I. negyedévi működésének és gazdálkodásának ellenőrzése és értékelése

Az ülést *Bittó Zoltán* FB-elnök vezette. Részt vett rajta *Kovács Zoltán* FB-tag, a Budapest-Józsefvárosi Gyülekezet presbitere. Az FB harmadik tagja, *Tapasztó Szabolcs* kenderesi gondnok kimentését kérte a tanácskozásról.

Állandó meghívottként az ülésen résztvettek: *dr. Szilágyi Sándor* főtitkár, *Váczai Gábor* szövetségi titkár, *dr. Székely István*, a

Gazdasági Bizottság (GB) új elnöke, valamint *dr. Viczián Miklós*, volt GB-elnök.

Az ülésen jelen volt még meghívottként – a tisztújítási napirenddel összefüggésben – *dr. Tóth János*, a Jelölő Bizottság (JB) elnöke és *dr. Voglné dr. Szathmári Ilona* szövetségi jogtanácsos, elnökségi tag.

Az első napirendként tárgyalta 2011. évi munkatervét a Bizottság elfogadta, az előterjesztett tartalommal. Az FB idei munkaterve az Alapszabályban számára megfogalmazott, aktuális működési és ellenőrzési feladatokra összpontosít.

A 2011. tavaszi tisztújítási téma értékelésének időszerűségéhez hozzájárult az is, hogy a március 26-ai közgyűlésen megtartott tisztújítással kapcsolatban felvetések érkeztek az FB-tagjaihoz, a nem megszokott, „illő és szép rend szerinti” előkészítés és bonyolítás miatt. Ezért a Bizottság elnöke a JB elnökétől és a szövetségi jogtanácsostól írásbeli jelentés elkészítését is kérte az ülés előtt.

A tisztújítás kapcsán az ülés résztvevői megállapították, hogy a megválasztott régi-új elnökséget bizalom övezi. Meghallgatták a Szövetség főtitkárának racionális érveit az ún. gyorsított tisztújítási eljárással kapcsolatban, azaz az ugyanazon közgyűlésen történt JB-választás és tisztségviselőkről való szavazás kérdésében. A JB elnöke tájékoztatást adott a részlegesen megvalósított jelölési tevékenységükről. Az FB tagjai a nem szövetségi szabályozásnak megfelelő eljárást és annak üzenetét tették szavá.

Az FB összegezéskeppen – az elhangzott álláspontok és az irányadó szabályozás alapján – megállapította, a jelenlevő személyekkel teljes egyetértésben, hogy

- a 2011. március 26-i közgyűlésen nem történt törvénysértés, a megválasztott országos elnökség legitim, így nem szükséges rendkívüli közgyűlés összehívása,
- a tisztújító közgyűlés előkészítése nem mindenben felelt meg a Szövetség Szervezeti és Működési Szabályzatának.

A Szövetség főtitkára kérte, hogy az FB által kért jelentéskéréseket előzze meg az FB kifogásainak ismertetése.

E napirenddel összefüggésben az FB két határozatot hozott, a következők szerint:

1. Az FB felkéri az Elnökséget és a Jelölő Bizottságot, hogy a következő tisztújításokat szabályszerűen készítse elő.

2. Az FB elnöke jelentessen meg tájékoztatót a Presbiter legközelebbi számában az FB 2011. május 4-i üléséről.

A Szövetség 2011. I. negyedévi gazdálkodásáról a Bizottság azt állapította meg, hogy az a költségvetés szerint, időarányos teljesítéssel alakult.

Bittó Zoltán

a Felügyelő Bizottság elnöke

Elnökségi ülés Verőcén

Május 6-7-én tartotta Szövetségünk elnöksége szokásos tavaszi nyilvános ülését a Verőcei Református Egyházközség gyülekezeti házában. Az országos és a területi elnökségi tagok részéről 17-en jelentek meg.

Az ülés első napján *Márkus Gábor* verőcei lelkipásztor, a Hajléktalan Misszió vezetője a Márk 2,23-27 alapján tartott nyitó áhítatában a farizeuskodás, az Isten-ismeret miatti felfuvalkodottság kerülésére intett és hangsúlyozta, hogy a legszebb feladat Isten ügye érdekében eljánni.

A területi szervezetek beszámolóji keretében, a Tiszántúli Területi Szervezet beszámolójának korreferátumaként *Tóth-Mihala Veronika* lelkipásztor ismertette a Debrecen-Kossuth téri Gyülekezet ifjúsági presbitériumának alapelveit és működését. Elmondta, hogy a mintegy 50 fős ifjúság által választott 7 tagú testület átfogja az ifjúsági alkalmak szolgálatát, tanácsolja azok vezetőit és szoros kapcsolatban áll a gyülekezet felnőtt presbitériumával; azok ülésein képviselőjük, az ifjúsági gondnok rendszeresen részt vesz. Az ifjúsági presbitérium munkáját és megnyilvánulásait a beosztott lelkész-házaspár felügyeli.

A területi beszámolók közben került sor *Tóth János* nagytiszteletű úr, a Gyökössy Intézet vezetőjének az előadására, amelyben az előadó ismertette a lelkigondozás és az ún. „szupervízió” szolgálata alapjait és az Intézet kapcsolatos munkáját. Az elnökség nagy érdeklődéssel hallgatta az előadást és a kérdések során csak az idő előrehaladása vetett véget. Megtudta az elnökség, hogy a „szupervízió” a szolgáló személyt, tevékenységét és szervezeti feltételeit kíséri figyelemmel és segítséget nyújt a konfliktusok megoldásában. Ez utóbbi területen a személyek közötti konfliktusoknál mediátori, azaz közvetítői – békítői feladatokat is elvállalnak.

Az első nap végén *dr. Viczián Miklós*, az újonnan megválasztott missziói titkár tartott áhítatot a Zsid 1,32-40 alapján, rámutatva, hogy meg kell küzdenünk a megpróbáltatások számtalan formájával, de örömet jelent, ha az Isten Országának építése legalább egy kis szakaszának részesei lehetünk. Ezt követően elnökünk, *dr. h.c. Szabó Dániel* videofilm-részletek illusztrálásával vázolta Dél-Korea XX.-XXI. századi történetét, a keresztyének

mai helyzetét Kínában és szolt az Edinborough-i missziológiai konferenciákról, valamint a Lausanne-ban elkezdett missziói világkonferencia-sorozatról.

Az ülés második napján *dr. Judák Endre* nyitó áhítatában a Márk 3,1-6 alapján osztotta meg gondolatait a gyógyító imaközösségekről és a látogatás szolgálatáról, majd ezt követően inkább csak kötetlen beszélgetésekre került sor. Ennek során az elnökség megvitatta a Tahiban szept. 1-3. között tartandó 12. Országos Konferencia programját és abban egyeztek meg, hogy címe a következő lesz: „Nyitott kapuk a presbitérii szolgálat előtt”. Elfogadták, hogy a konferencia utolsó, szombati napját az elsősorban női presbitereink előtt feltáruló kapukról lesz szó és összeállítottak egy jegyzéket a lehetséges előadókról és igehirdetőkről. A program várhatóan július-augusztusban fog nyilvánosságra kerülni.

A beszélgetés során *dr. Székely István*, a Szövetség gazdasági bizottságának új elnöke fejtette ki azokat az elképzeléseket, amelyeket szeretne megvalósítani a Szövetség tevékenységének és anyagi forrásai bővítésének a terén. A kétnapos ülés a résztvevők imaközösségével zárult.

Az elnökség ezúton is kifejezi háláját a verőcei vendéglátásért és a közreműködő lelkipásztor és konyhai személyzet szolgálataiért.

SzS

Jubileumi köszöntő

Tisztelt Szerkesztőség!

A presbiterek feladata Péter apostol megfogalmazása szerint „a nyáj legeltetése”. Magyarán azoknak a körülményeknek a megteremtése, ami által az Istenben bízók emberek megfelelő táplálékhoz juthatnak, hogy növekedjenek abban, aki a Fej - a Krisztusban. Ebben a szolgálatban mindenkinek más és más terület jut.

A Magyar Református Presbiteri Szövetség nemcsak végzett tevékenységével, hanem a Presbiter című lap kiadásával is fontos szolgálatot tölt be ezen a téren. Már 20 év óta igyekszik utat mutatni a presbitereknek abban, hogy miként lehet a Krisztusért és egyházáért végzett szolgálatban helytállni, előrehaladni és nem elsüggedni. Rámutat a feladatokra, építő kritikát is mond, s egyben nyitogatja a szolgálatot végző presbiterek szeméit a szolgálat kiteljesítésére is, miközben megfelelő lelki táplálékkal is szolgál mindenki épülésére.

A lap a külföldi reformátusság számára is fontos, hisz a Felvidéken is nagyon sokan olvassák. Mondhatni előmozdító tényezőjévé vált annak az indulatnak, amely ott mozog egyházunk presbiterében is már, s a felvidéki magyar presbiteri szövetség létrehozására irányul.

Ézért most e lap fennállásának 20. évfordulóján Istennek köszönjük meg elsősorban mindazok munkáját, akiknek segítségével és közreműködésével megjelenhet. Köszöntjük mindazokat, akik hit által elkötelezett módon hozzájárulnak e lap kiadásához és elősegítik azt, hogy eljuthasson nagyon sokakhoz. Isten áldja meg őket és szentelje meg szívüket az ige által, amellyel egyben a Szlovákiai Református Keresztény Egyház nevében is köszöntöm a jubiláló lapot: „Munkáldjatok ne az eledelért, amely elvész, hanem az eledelért, amely megmarad az örök életre...” (Jn 6,27)

Fazekas László
püspök (Felvidék)

„Fényt kell gyűjtani a szívekben” Hegyközi kistérségi presbiterkonferencia

Immár tizenhetedik alkalommal rendezték meg Hegyközsztárban a Hegyközi kistérségi presbiter konferenciát, amelyen mind az öt érintett egyházközösség képviseltette magát.

A kiállítással egybekötött konferencia a közel nyolcszáz éves műemléktemplomban vette kezdetét, Miklós Csaba helyi református lelkipásztor áhítatával, a Mt 5,14-16 alapján. Ezt követően a lelkipásztor és a főgondnok köszöntötte a hegyközi gyülekezetek lelkipásztorait, presbiteréit, gyülekezeti tagokat, meghívott vendégeket. Tóth Zsigmond, a Királyhágómelléki Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke, zsinati póttag moderátorként működött közre.

„Példás dolog, hogy itt, a Hegyközben ilyen szépen meg tudták szervezni ezeket a konferenciákat, találkozókat, presbiterképzéseket. Nekünk, presbitereknek őrök kell álljunk, példát kell mutatni, ezzel tudjuk segíteni gyülekezeteinket, lelkipásztor testvéreinket munkájukban, a gyülekezet építésében” – mondta köszöntőjében Török Sándor, a Bihari Egyházmege PSZ-elnöke.

Az első előadást dr. h.c. Szabó Dániel, a Magyarországi Presbiteri Szövetség elnöke tartotta A misszió iránti elkötelezettség a presbiter életében címen. A kilencvenes évekhez viszonyítva megcsappant a magyar reformátusok létszáma – mondta az előadó. Közösén kell keresni ennek az okát, orvosolni és megakadályozni a fogyási tendenciát. Tudatosítani kell az emberekben a református identitás fontosságát, integrálni azon közösségeket, amelyek ateista életmódot folytatnak, bevezetni őket a krisztusi tanítás rejtelmébe, hiszen aki keresztyénként él, abban a szeretet fog uralkodni, nem pedig a gyűlölet. Fényt kell gyűjtani a szívekben és lelkekben, amelyet hagyni kell, hogy beragyogja életünket – zárta mondandóját Szabó Dániel.

Szilágyi Péter, a Bihari Egyházmege presbiteri főjegyzője Presbiter a 21. században – a cselekvő hit embere címmel szólt. „Amikor elfogadtam a felkérést, úgy gondoltam, egyszerű dolgom lesz, beszélek a presbiterek munkájáról, szolgálatáról, tevékenységéről, kötelességeiről, amely a 21. századra is érvényes, de

megfogott a cselekvő hit, a hit kifejezés. Azt mondja Pál apostol a hitről, hogy a hit az élet után a legnagyobb kegyelmi ajándék, amit Istentől kapunk. Valóban ezt nem lehet megvenni, mint egy ruhát, nem lehet tudással szerezni, ezt Istentől kapjuk. Az a kérdés, hogy a 21. században mire elégséges a hit, milyen cselekvési területei vannak és lesznek a hívó embernek. Úgy érzem, a református egyháznak legfőbb kihívása és missziói küldetésének legfontosabb feladata az Isten anyaszentegyházának megőrzése, a gyülekezet építése és a tiszta hit megőrzése” – hangzott el az előadás során.

A rendezvény ezután a Kultúrotthonban folytatódott, ahol grafikából és festményekből nyílt kiállítást nézhettek meg a jelenlévők a Hegyközi tehetségek – Molnár Anita, Gyurkovics Éva, Tikosi Zoltán – munkájából. Délután a beszámoló és szabad kötetlen beszélgetések következtek. Ezeket megelőzően Molnár Gyula, hegyközsztársági gondnok bizonyágtételét hallgathattuk meg, aki nagy bátorsággal és átértéssel mondta el mindenkinek, hogyan is találta meg az utat a sok elhatalmasodott bűn után Jézus Krisztushoz.

Tóth Zsigmond tudósításának szerkesztett változata
(Harangszó.ro)

Gömörországi példaadás

Nehogy valaki Európa térképén keresse, netán Görögországgal tévessze össze. Gömör megyét Trianon vágta ketté. Északi fele Szlovákia, déli része Magyarország. Pontosan úgy járt, mint Németország fél évszázadon át NSZK, ill. NDK. Gömörországban azonban nem kellett vasfüggönyt bontani. Az Európai Unióban légiesültek a határok.

Ez a tény adott alkalmat arra, hogy a két gömöri egyházmege – a borsodiakkal kiegészülve – többször kezdet foghasson egymással. Így került sor 2011. április 13-án közös értekezletre a szlovák oldalon fekvő Hanva diakóniai központjában. Ezen száz lelkipásztor vett részt, többségükben presbitériumi elnökként.

Hanváról tudni kell, hogy Gömörország legnagyobb falusi eklézsiája. Öntudata ma is erős. Az 1848-49-es szabadságharcot követő súlyos időkben pl. keményen ragaszkodott ahhoz, hogy Tompa Mihály, a költő legyen a lelkésze. (Arany-Petőfi-Tompa triumvirátus volt a költők fedelme.) S bár Tompa Mihály itteni lelkészége kezdetén kétszer is a kassai börtön lakója volt, mire szabadon engedték, hívei hatalmas lelkészlakot építettek arra számítva, hogy a nemzet nagyjai látogatják majd meg papjukat. Az épület ma is impozáns hatású! – Ferenc József felgyógyulása alkalmából hirdettek amnesztiát. Ez mentette meg a súlyosabb ítélettől. (A főügyész Bordolo tábornok e szavakkal bocsátotta útjára: „Na, Tampo! Most lehetni menni, de nem kell tepp Kólamadár megsínálni!” – A vád ugyanis ez a két sor volt: „Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk / Mint oldott kéve, széthull nemzetünk”.)

A konferencia a helyi diakóniai központ előadó termében volt. (Az épület 30 idős embernek nyújt otthont.) Szőnyi Tamás bőcsi lelkész és egyházmegei főjegyző áhítata után dr. Papp Vilmos tartott előadást: „Jézus Krisztus a világ egyetlen reménysége – húsvét fényé-

ben.” A hangsúly az „*egyetlen*” szóra esett. Ugyanis az Egyházak Világtanácsa 1948-as amszterdami világgyűlését követő világkonferenciát 1954-re tűzték ki az USA-beli Evanstonba a fenti címmel. Azonban az előkészítő tanácskozások során a „szocialista” világból érkezett küldöttek, köztük hírhedt magyarországi delegáltak moszkvai utasításra ál-kegyes, hazug és burkolt fenyegetésekkel rávették az előkészítő bizottságot az „*egyetlen*” szó törlésére. (Akkoriban mindenféle olvasható volt a jelszó: „A Párt a mi eszünk, biztos jelenünk, ragyogó jövőnk!” – Mi lesz a marxista-leninista világnézettel, ha a világ megtudja, hogy Jézus Krisztus a világ egyetlen reménysége?...)

Az EVT ezzel az „engedménnyel” megtagadta korábbi – Mott János által fogalmazott – programjait: „A keresztény misszió döntő órája” és „A világ evangelizálása még ebben a nemzedékben!”. E mulasztás – áttételesen – a mai észak-afrikai eseményekhez vezetett!

A konferencia másik pontja a *szlovákiai népszámlálás ügye*. Pontosabban a *presbitériumok ezzel kapcsolatos tennivalója*. A *Szlovákiai Református Egyház tartalmilag kitűnő, formájában remek, színes tájékoztatót adott ki több tízezer példányban. Ezt valamennyi egyházközség valamennyi presbitere Húsvét táján elvitte a hívek otthonába*. „Miért vagyok

magyar református?” Útmutató a népszámlálási ív kitöltéséhez. A Zsinat Elnöksége ékes rövidséggel és ragyogó tömörséggel írja a kísérszöveget: „*Kedves Testvéreink az Úrban! Az elkövetkező tíz évben attól függ egyházunk súlya Szlovákiában, hogy a népszámlálás alkalmával bevallod-e református vallásodat és magyar nemzetiségedet. Nem mindegy, hogy zsugorodó kisegyház leszünk, vagy jelentős történelmi egyház maradunk.*”

-p -s

Hanva – Református Diakóniai Központ

Hanva – Gömörországi konferencia (2011. április 13.)

Református magyar vagyok!

Népszámlálás Szlovákiában - 2011

Mindenki számít

Nemzetiség: magyar

Anyanyelv: magyar

Vallás: református

A népszámlálási ív:

„Bádog az a nemzet, amelynek istene az Úr, az a nép, amelyet orokségül választott!” (Zsolt 33,12).

„Nyelvem hirdeti igazságodat és dicséreted mindennap.” (Zsolt 35,38).

„Harsogd meg a hit nemes harcát, ragadd meg az órák diétét, amelyre elhívtatt, amelyről vallást tettei szeg. Átvallásait sok tanu hitét!” (Eph 6,12).

Nemzetiségünk Istentől kapott ajándék. Népünk a legtágabb földi rokonságunk.

Anyanyelvünk Istentől kapott ajándék. Ezen a nyelven hívjuk segítségül Öt. Ezen a nyelven kérünk bocsánatot és énekelünk dicséretet.

Református hitünk Istentől kapott ajándék. Több mint négy évszázada vagyunk és éljük egyetlen Urunk és közbenjárónk: Jézus Krisztus.

Jó hír Délvidékről

Sikeres találkozót tartott a Délvidéki Református Értelmiségi Fórum (RÉF) a Leuenbergi Otthon termeiben. A lelkigondozást *Harangozó László* helybeli lelkipásztor végezte, a Délvidék majd minden reformátusok lakta helységéből összesereglett vendégek részére. Ezután *Dr. Kerekes József* elnök és *Dr. Csete Szemesi István*, a Szerbiai Református Egyház püspöke üdvözölte a megjelenteket, és köszönte meg azt a rendkívül széles érdeklődést, amit a jelenlévők száma is bizonyított. Különösen jólesett, hogy Újvidék, Zombor és Szabadka környéke szórványjaiból, az utazási nehézségek ellenére sokan megtisztelték összejövetelünket. A mintegy 80 résztvevő először *Orosz Attila* esperes *Nemzedékváltás és lelki megújulás*, majd *Kórizs József* helytörténész Szilády János bácsfeketehegyi prédikátor munkásságáról beszélt. Végezetül *Dr. Kerekes József* képekkel gazdagított előadásban számolt be arról, hogyan tekintünk mai szemmel Jézus csodálatos gyógyításaira. Az ülést hozzászólásokkal és az új munkaterv bemutatásával fejeztük be.

Dr. Kerekes József szabadkai presbiter, a RÉF elnöke

Homérosszal is Jézushoz – Ritoók Zsigmond ókorkutatóval beszélget Simon Erika – A Miért Hiszek sorozat LXXIX. kötete.

Ezen a címen a Kairosz Kiadó jelentette meg azt a kötetet, melyben közel 112 oldalon folyik beszélgetés a szerző és az akadémikus-ókorkutató, a Presbiteri Szövetség alapító elnöke, lapunk szerkesztőbizottságának nagyra becsült tagja között. A vallomáskötethez szeretettel gratulálunk, és minden érdeklődő Testvériünknek ajánljuk Ritoók Zsigmond elgondolkodtató, mély hitről és gazdag tudásról szóló bizonyágtételét. Vallomásos mondatait idézzük most a könyvből:

„Mindent csak úgy kaptam, azt viszem tovább. Isten adja a hitet.

Van szenvedés, amelyet kénytelenségből hordozunk, s van, amelyet önként, készséggel vállalunk – valaki másért. Talán azért, mert egy cél felé törekszünk, talán azért, mert egyszerűen szeretjük, minden megfontolás nélkül. Ekkor a szenvedésből öröm fakadhat. Született egyszer egy Gyermek, akinek szenvedéséből mindnyájan

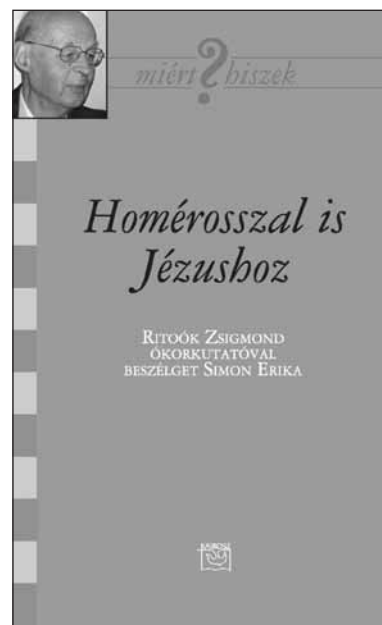
élhetünk. Aki által megélhetjük, hogy egymás tagjai vagyunk. Aki által szerethetjük egymást. Mert Ő előbb szeretett minket”.

Ritoók Zsigmond 1929. szeptember 28-án született Budapesten. 1952-ben szerzett bölcsészdiplomát görög–latin, majd 1965-ben magyar szakon. 1958 és 1970 között gimnáziumi tanár. 1970 után az MTA ókortudományi tanszékének tudományos főmunkatársa. 1986-ban nevezték ki egyetemi tanárrá, egy évvel később már tanszékvezető. 1991–1997 között az Ókortudományi Társaság elnöke. 1968-ban lett a nyelvtudományok kandidátusa, 1986-ban pedig annak doktora. 1990-ben választották az MTA levelező, 1993-ban pedig rendes tagjává. Az ELTE professor emeritusa.

Díjai: Szent-Györgyi Albert-díj (1992), Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje (1995), Pázmány Péter-díj (1997), Széchenyi-díj (2001), Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal (2008), Bolyai János Alkotói Díj (2009).

-y-s

Olvasóink kezébe

A Református Egyházi Könyvtár új folyama

„A Református Egyházi Könyvtár (vagy népszerű nevén: parókiális könyvtár) sorozat régi és régen megszakadt vállalkozása volt egyházunk szellemi életének. Ideje, hogy korszerűbb keretek között, több mint negyven (gyakorlatilag azonban hatvanöt) évi szünet után újrainduljon. (...)

A most induló sorozat, melyben először Kálvin újszövetségi kommentárjai jelennek meg (részben a már korábban megjelent fordítások javított, korszerű kiadásával, részben a lappangó fordítások kinyomtatásával, illetve a magyarra eddig le nem fordított munkák fordításával), azt a legmélyebb és eredeti református keresztyén meggyőződést szolgálja, hogy a lehető legteljesebben megértsük azt, ami Isten ígében, a Szentírásban tárul fel számunkra, hogy ugyanis kicsoda Isten, és milyen ő a számunkra (ahogy Kálvin fogalmaz legjelentősebb rendszerezett bibliamagyarázó munká-

jában, az *Institutio*-ban). Ideje hát, hogy Kálvin előtűnjék? Ideje, hogy a magyar reformátusság szellemi ereje előtűnjék? Igen. De leginkább annak van ideje (mint mindig is volt és lesz), hogy Isten kinyilatkoztatása tűnjék elő, úgy és abban, ahogy önmagát szent ígében kijelentette, ahogy azt egy-egy kor olvasója felfoghatta, s ahogy bármely kor igehallgatója a hirdett igében a Szentlélek belső munkája által meghallhatta. Az újrainduló sorozat kötetei a keresztyén írásmagyarázat egyik legnagyobb alakjának, Kálvinnak munkáit közlik – azért is, hogy Kálvin újra kortársunk lehessen, de leginkább azért, hogy vele együtt tehesünk kísérletet az isteni kinyilatkoztatás megértésére, a Krisztusban elévült üdvözítő munka elfogadására, és az isteni akarat hálás teljesítésére.”

(Bogárdi Szabó István ajánlásából)

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Március

20-án Tápiószőlősen tartotta soron következő presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete. Előadást tartott: *Hamar István* lelkipásztor, *dr. Imre Sándor*, a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka és *Mező István* lelkipásztor.

26-án tartotta Szövetségünk évi rendes – tisztújító – közgyűlést.

Ugyanezen a napon tartotta választmányi ülését társ-szervezetünk, a Bethánia CE Szövetség.

Ugyanezen a napon volt a Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez tartozó Bihar-i Egyházmegye presbiteri szövetségének hegyközi presbiterképző tanfolyama Hegyközsataíron (lásd a cikket!).

27-én Érsekcsanádán tartotta képzési alkalmát Bács-Kiskunsági Területi Szervezetünk. Az alkalomról lapunk más helyén beszámoló közzül.

Április

2-án Kisdobszán tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk baranyai egyházmegyei területi szervezete. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámoló közzül.

Ugyanezen a napon Szolnokon gyülekezeti csendesnapot tartottak az aktív gyülekezeti tagságról és a presbiteri tisztségről. Előadásal szolgált *Marco de Leeuw van Weenen* missziói munkatársunk is.

4. és 8. között tartotta vezetőségi ülését testvérszervezetünk, a Biblia Szövetség Pécelen. Szövetségünket az alkalmon *dr. Viczián Miklós* missziói titkár és *Mikó László* testvérünk képviselte.

6-án Etika – erőforrás, biztonság címmel tartotta konferenciáját az Országos Keresztény Civil Szervezetek Fóruma a Parlamentben. A jeles alkalmon Szövetségünket *dr. h.c. Szabó Dániel* elnök és *dr. Szilágyi Sándor* főtítkár képviselte. A konferenciáról lapunk más helyén beszámoló közzül.

9-én Békéscsabán tartotta soron következő presbiterképzési csendesnapját Szövetségünk békési egyházmegyei területi szervezete.

Ugyanezen a napon a Szamos-negyedi református templomban tartotta tavaszi elnökségi találkozóját a Királyhágómelléki Református Nőszövetség, melyen *dr. h.c. Szabó Dániel* elnök szolgált, „A misszió a mi küldetésünk” címmel.

Ugyanezen a napon a szatmárnémeti Láncostemplomban tartotta konferenciáját a Szatmári Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége, melyen Szövetségünk elnöke szolgált.

Ugyanezen a napon a tolnai egyházmegyéhez tartozó Bátaszéken presbiteri konferenciát tartottak *Fekete Zoltán* helyi lp., *Marco de Leeuw van Weenen* missziói munkatárs, *Hatvani Istvánné* és *Czeiling Antal* lelkipásztorok szolgálatával.

10-én a maglói református egyházközségben a monori és a dunamenti kiskörökhöz tartozó gyülekezetek részére presbiterképzés volt. Előadást tartott: *Szalkay László* lelkipásztor, *Komlósi Péter* ny. esperes és *Bálint Klára* lelkipásztor.

Ugyanezen a napon a Szamos-negyedi református templomban *dr. h.c. Szabó Dániel*, Szövetségünk elnöke tartotta az istentiszteleti szolgálatot.

13-án főtítkári értekezletet tartottunk Szövetségünk irodájában, az alkalom fő témája az ápr. 16-án Budapesten tartandó, 31. Dunamelléki Református Egyházkerületi Konferencia előkészítése volt.

Ugyanezen a napon tartotta közgyűlést a Dunamelléki Református Egyházkerület.

14-én vettünk búcsút a kispesti temetőben *Sólyom Gábor* testvérünktől, délpesti egyház-

megyei területi szervezetünk áldott emlékü titkárától.

16-án került megrendezésre a Dunamelléki Református Egyházkerület és a Szövetség 31. Egyházkerületi Konferenciája; erről lapunk más helyén részletes beszámolót közzülünk.

Ugyanezen a napon a VII. Hegyközi Presbiteri Konferencián *dr. Szabó Dániel* elnök szolgált (A misszió iránti elkötelezettség a presbiter életében). Ez az alkalom volt egyben az I. Hegyközi Presbiterképzés 4., záró tanfolyama. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámoló közzülünk.

17-én Törökszentmiklóson tartotta 8. egyházmegyei presbiteri konferenciáját Szövetségünk nagyunsági területi szervezete. Az alkalomról lapunk más helyén beszámoló tesztünk közzé.

28-án *dr. Szilágyi Sándor* főtítkár és *Veres Sándor* főjegyző, elnökségi tag a Pápai Református Teológiai Akadémia hallgatói között szolgált.

Május

2-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága; a következő ülés időpontja: **2011. július 4.** *Megjelentetésre szánt írásait eddig az időpontig kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.*

Vácsi Gábor

Családról, gyülekezetről Kárpátalján

Nem telik úgy el hét és hétvége, hogy a Kárpátaljai Református Egyházban ne lenne egy gyülekezeti, megyei, esetleg kerületi alkalom; csendesnapok, evangelizációk, konferenciák tömkelege. Feladatukat akkor töltik be, ha ezek az események nyomot hagynak maguk után – mégpedig a lelkekben. Ilyen – rendhagyó – találkozókat tartották (előadók és résztvevők) az április 3-i *presbiterkonferenciát Nagyberegen*, amire – szintén rendhagyó módon – a *presbiteriek feleségeik és gyermekeik társaságában jöhettek el*. Az újítás a presbiteriszövetség kezdeményezése, akik szerint hatékonyabb a képzés, ha ahelyett, hogy csupán a presbiter növekedésére figyelnek oda, az egész családot szólítják meg – mondják, így épülhet, a kicsi után a nagy gyülekezet is. A konferencián, a szokott módon, volt áhítat és előadások is. A vendégeket *Fancsik Zoltán*, a Bereg megyei Presbiteriszövetség elnöke köszöntötte. *Simon József*, szernyei presbiter, a Kol 4, 17 alapján arról beszélt, hogy minden ember kapott az Istentől valamilyen szolgálatot...

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Kelemenné Farkas Márta*, *Kis Domokos Dániel*, *Kövespataki László*, *Mikó László*, *Dr. Papp Vilmos*, *Dr. Ritoók Zsigmond*, *Vácsi Gábor*, *dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos*. Felelős kiadó: *D. h.c. Szabó Dániel*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Budapest, Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 1800 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Rosental Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe: www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 300 Ft

A presbiter munkamezeje (5.)**A templomkert**

„Megint beszélünk, s csak beszélünk,
A nyelv mozog, s a kéz pihen:
Azt akarják, hogy Magyarország
Inkább kofa, mint hős legyen.”
(Petőfi Sándor)

A templomkert jelentősége nagyobb, mint gondolnánk. Ezzel szemben kevesebb gondot fordítunk rá, mint kellene. Van, ahol a gaztól alig közelíthető meg a templom kapuja. Másutt – praktikussági szempontoktól hajtván – lebetonozzák. Ravasz László püspök azt tanította, hogy a templomkert a templom része. Sőt! Ugyanolyan tisztelet illeti meg, mint a szenthely belsejét. Több okból is. Emlékeztet a bibliai Édenkertre! Isten a maga közelében akarta tudni az embert, amikor Éden-kertbe helyezte el.

A templomkert ugyanakkor átmenet a poros, sáros – nem egyszer „trágyás” – utcai világból a Szentek Szentélye felé. „Érzem, hogy az örökélet már e földön az enyém lett...” A martalócok-járta világban a kerített templomkert oltalmat is adott. Nyugalmasabb időkben – a tsz-világ előtti falusi környezetben – a marhacsorda nem tudott a templom falához dörgölődni... (Ma meg nem tudják autóparkolóknak használni...)

Régvolt időkben a templomkertet cintériumnak is nevezték, s a fedett bejáratot cinteremnek. Miután a templom körül alakították ki a temetőt. Ezzel az is megvalósult, hogy a „küzdő” egyház a már „győzedelmes” – célbaérkezett – egyház tagjai körében vonult be a templomba Isten dicsőítésére. Még manapság is találkozhatunk ezzel az elrendezéssel.

Éppen ezért – a mai templomkertnél maradván – legyen a kertnek is felelős gazdája a presbitériumban. Az bizonyos, hogy a nagyobb templomkert nem egyetlen ember gondja. Legyen minél több segítőtárs. A vezető azonban legyen hozzáértő, növényeket szerető „kerteszeti miniszter”. Tudnia kell, hogy melyik évszakban milyen növényátültetések díszlenek a legszebben. (Olyan esetet is láttunk, amikor a templomkert gondozója „beszélgetett” növényeivel, akik állítólag válaszoltak is neki...)

A presbitériumnak arról is tudnia kell, hogy a növényvilág éppen olyan, mint az embervilág. (A teremtet világ sóhajt és nyög az első bűn eset nyomán.) Ugyanúgy kell rendet tartani, mint tanítónak az iskolai osztályban. (Puhány vagy közönyös tanító diákjai egymást tépik-marják...) Régi latinok azt mondták: „Expelle naturam furca, tamen usque recurrit” – Űzd ki a természetet vasvillával, mégis mindig visszatér. Az agresszív növényekre utal e mondás, mint pl. a borostyán, mely minden útjába kerülő növényt elpusztít. Tehát nem elég évenként egyszer egy kis rendet csinálni. Hétről-hétre rendszeres ápolásra van szükség.

Egyébként azt sem árt meggondolni, hogy a templomkert egyházunk kirakata. Piszkos kirakat nem vonza a vásárlókat. Mocskos autóbusz, villamos, vonat láttán nem az időjárást szidjuk, hanem az illető vállalat főnökeit emlegetjük, akik úgy vélik, hogy a kedves utasok istállóban is utazhatnak. Örüljenek, hogy egyáltalán van közlekedés... A templomkertre is áll: „Úgy fénylnek a ti világosságotok az emberek előtt, hogy látván a ti jó cselekedeteiteket, dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.”

Azzal a balítélettel pedig véglegesen szakítsunk, hogy egyedül a „hit” a fontos... – Úgyis eleget mondják körülöttünk, hogy a reformátusoknak nincs esztétikai érzékük. Nem kell azt a balítéletet erősíteni, hogy a református templom legfőbb dísz a pókháló, s a templomkerté a csalán, a bürok és más gym...

Jöjj Szentlélek

Jöjj Szentlélek, mennyeikből,
Hószin galamb Istentől,
Áldott égi szeretet,
Töltsd be árva szívemet!

Ó, Szentlélek, drága fény,
Téged bírni vágylak én!
Jöjj, foglalj el teljesen
E csodás szép ünnepen!

Szép tavasznak reggelén
Tündököljön hit, remény:
Hogy te ápolsz engemet,
S mennybe viszed lelkemet!

Somogyi Imre

**„Isten
a maga Igéjében**

paratlan és teljes bizonyágot tesz önmagáról, de ez az Ige az emberi szívben csak akkor fog hitet ébreszteni, ha a szív a Szentlélek belső bizonyágtételével lesz elpecsételve. Mert ugyanaz a Lélek, aki a próféták szája által szólt, az fogja a szívünket átjárni, hogy megajándékozzon azzal a bizonyossággal, hogy amit a próféták híven hirdettek, az az, amivel Isten megbízta őket”.

(Kálvin)